

Dubrovačko-neretvanska županija
Grad Ploče

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU
GRADA PLOČE

SADRŽAJ:

0.	UVOD	1
I.	POLAZIŠTA	3
1.	Ciljevi izrade Izvešća.....	3
2.	Zakonodavno-institucionalni okvir.....	5
3.	Osnovna prostorna obilježja Grada Ploče.....	7
3.1.	Prometno-geografska obilježja.....	9
3.2.	Prirodno-geografska obilježja.....	10
3.2.1.	Reljefno-geološka obilježja.....	10
3.2.2.	Klimatska obilježja.....	10
3.2.3.	Hidrogeografska obilježja.....	11
3.2.4.	Pedogeografska obilježja.....	11
3.2.5.	Vegetacijska obilježja.....	12
3.3.	Demogeografska obilježja.....	12
3.3.1.	Kretanje i razmještaj broja stanovnika.....	12
3.3.2.	Strukturna obilježja stanovništva.....	15
3.4.	Grad Ploče u okviru prostornog uređenja Dubrovačko-neretvanske županije.....	20
II.	ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA	25
1.	Prostorna struktura korištenja i namjene površina Grada Ploče.....	25
2.	Sustav naselja Grada Ploče	26
3.	Gospodarske djelatnosti	27
3.1.	Struktura površina unutar građevinskog područja naselja	27
3.2.	Struktura površina unutar zona izdvojenog građevinskog područja izvan naselja.....	28
4.	Opremljenost prostora infrastrukturom	29
4.1.	Prometna infrastruktura	29
4.2.	Komunalna infrastruktura	33
5.	Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja	37
5.1.	Zaštita prirodne baštine	37
5.2.	Zaštita kulturne baštine	38
5.3.	Područja posebnih karakteristika	41
6.	Obvezni prostorni pokazatelji	42
III.	ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA	47
1.	Izrada prostornih planova	47
2.	Provedba prostornih planova	48

3.	Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor	48
4.	Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti, odnosno mjera iz prethodnog Izvešća o stanju u prostoru.....	52
IV.	PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI.....	55
1.	Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru Grada Ploče obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove.....	55
2.	Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini Grada Ploče.....	55
3.	Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja.....	56
V.	ZAKLJUČAK.....	59
VI.	IZVORI PODATAKA.....	61

0. UVOD

Izvešće o stanju u prostoru Grada Ploče (u daljnjem tekstu: Izvešće) izrađuje se, sukladno *Zakonu o prostornom uređenju* (Narodne novine, 153/13.), kao dokument praćenja stanja u prostoru za razdoblje od četiri godine. Poblži sadržaj Izvešća, obvezne prostorne pokazatelje, način sudjelovanja javnopravnih tijela u izradi Izvešća i druge zahtjeve u vezi s praćenjem stanja u području prostornog uređenja, propisuje ministar Pravilnikom, odnosno *Pravilnikom o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvešća o stanju u prostoru* (Narodne novine, 48/14., 19/15.) (u daljnjem tekstu: Pravilnik).

Pravilnik se odgovarajuće primjenjuje u postupku izrade Izvešća na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini. Na lokalnoj razini, izrađuje se u odnosu na prethodno Izvešće Grada, odnosno Općine, te sljedeće dokumente: županijski prostorni plan, druge strateške, razvojne, planske i programske dokumente i pokazatelje županijske razine koji su od utjecaja na održiv razvoj u prostoru velikog grada, grada i općine i prostorne planove niže razine.

Izvešće o stanju u prostoru, kao obvezni dokument praćenja stanja u prostoru, daje preduvjete za daljnju izradu dokumenata prostornog uređenja, njihovu izmjenu i dopunu te procjenu potrebe izrade drugih strateških i razvojnih odluka i prostorno-planskih dokumenata za područje Grada Ploče.

I. POLAZIŠTA

1. CILJEVI IZRADE IZVJEŠĆA

OSNOVA

Izvješće o stanju u prostoru je temeljni dokument kojim se provjerava i prati stanje u prostoru na području Grada Ploče. Sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor, te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje (četiri godine).

Izrada Izvješća o stanju u prostoru propisana je Zakonom o prostornom uređenju (Narodne novine, 153/13.), Godine 2014. donesen je *Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru* (Narodne novine, 48/14.), a 2015. godine izmjene i dopune (Narodne novine, 19/15.). Prema Pravilniku, na lokalnoj razini (Grad) Izvješće se izrađuje u odnosu na prethodno Izvješće Grada te županijski plan, druge strateške, razvojne, planske i programske dokumente i pokazatelje županijske razine koji su od utjecaja na održiv razvoj u prostoru Grada i prostorne planove niže razine. Prema članku 3. Pravilnika „*Izvješće se izrađuje u tekstualnom obliku, a pojedina tematska područja mogu se prema potrebi dodatno obrazložiti i prikazati tabličnim iskazom pokazatelja, te grafičkim prikazima.*“

Izvješće na lokalnoj razini (Grad) izrađuje se prema sljedećem sadržaju:

I. POLAZIŠTA

1. Ciljevi izrade Izvješća
2. Zakonodavno-institucionalni okvir
3. Osnovna prostorna obilježja jedinice lokalne samouprave
4. Jedinica lokalne samouprave u okviru prostornog uređenja županije

II. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

1. Prostorna struktura korištenja i namjene površina jedinice lokalne samouprave
2. Sustav naselja
3. Gospodarske djelatnosti
4. Opremljenost prostora infrastrukturom
5. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja
6. Obvezni prostorni pokazatelji

III. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA

1. Izrada prostornih planova
2. Provedba prostornih planova
3. Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor
4. Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog Izvješća o stanju u prostoru

IV. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI

1. Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru jedinice lokalne samouprave obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove
2. Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini jedinice lokalne samouprave
3. Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja

V. IZVORI PODATAKA.

Za izradu Izvješća koriste se podaci iz informacijskog sustava prostornog uređenja, prostornih planova, službeno objavljeni i dostupni podaci nadležnih tijela i ustanova, te drugih pravnih osoba s javnim ovlastima određenih posebnim propisima, podaci iz usvojenih i objavljenih pojedinih sektorskih, strateških, razvojnih, planskih i provedbenih dokumenata i drugi koji su od utjecaja na održiv razvoj u prostoru. Prema članku 10., stavku 1. Pravilnika, „*nadležna državna tijela, tijela jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, javne ustanove te druge pravne osobe s javnim ovlastima određene posebnim propisima koje obavljaju poslove od utjecaja na sadržaj Izvješća, dužna su omogućiti elektronički i drugi pristup potrebnim podacima, odnosno dostaviti tražene podatke iz članka 2. Pravilika, u roku od 30 dana na zahtjev izrađivača Izvješća.*“

CILJEVI

Ciljevi izrade Izvješća su analitički i programski. Analitički ciljevi obuhvaćaju utvrđivanje stanja u prostoru kroz strukturu korištenja i namjene površina na području Grada, sustav naselja, gospodarske djelatnosti, opremljenost prostora infrastrukturom, zaštitu i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja (zaštićene prirodne vrijednosti, zaštićena kulturno-povijesna baština, područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća i dr.) i pripadajuće prostorne pokazatelje, stanje i pravce prostornog razvoja te svrsishodnost izrade i provođenja dokumenata prostornog uređenja niže razine, kao i drugih dokumenata, uključujući i prethodno Izvješće o stanju u prostoru. Programski ciljevi nadovezuju se na analitičke ciljeve i obuhvaćaju definiranje preporuka za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru s prijedlogom prioritarnih aktivnosti, odnosno mogućnosti održivog razvoja u prostoru, ocjene potrebe izrade novih i/ili izmjena i dopuna postojećih dokumenata prostornog uređenja te prijedlog ostalih zahvata u prostoru kojim bi se unaprijedio i poboljšao održivi razvoj u prostoru Grada.

2. ZAKONODAVNO-INSTITUCIONALNI OKVIR

Izrada Izvješća o stanju u prostoru propisana je Zakonom o prostornom uređenju (Narodne novine, 153/13.), odnosno člancima 39., 40., i 41..

Prema članku 39., stavku 1. i 3.:

„(1) Hrvatski sabor, odnosno predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, svaki za svoju razinu, razmatraju izvješće o stanju u prostoru za razdoblje od četiri godine,

(3) U izradi Izvješća o stanju u prostoru dužna su, na zahtjev zavoda, odnosno stručnog upravnog tijela koje izrađuje izvješće, sudjelovati javnopravna tijela u čijem je djelokrugu obavljanje poslova od utjecaja na sadržaj Izvješća.“

U članku 40. navedeno je kako *„Izvješće o stanju u prostoru sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor, te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje“* te da *„pobliži sadržaj izvješća, obvezne prostorne pokazatelje, način sudjelovanja javnopravnih tijela u izradi izvješća i druge zahtjeve u vezi s praćenjem stanja u području prostornog uređenja propisuje ministar Pravilnikom.“* Sadržaj predviđen za izvješće o stanju u prostoru na lokalnoj razini (velikog grada, grada i općine) opisan je u cjelini 1. Ciljevi izrade Izvješća.

Izrađeno izvješće o stanju u prostoru dužno je podnijeti na razmatranje nadležnom tijelu u roku od četiri godine od dana stupanja na snagu *Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru* (Narodne novine, 48/14., 19/15.), u skladu sa člankom 203. Zakona o prostornom uređenju.

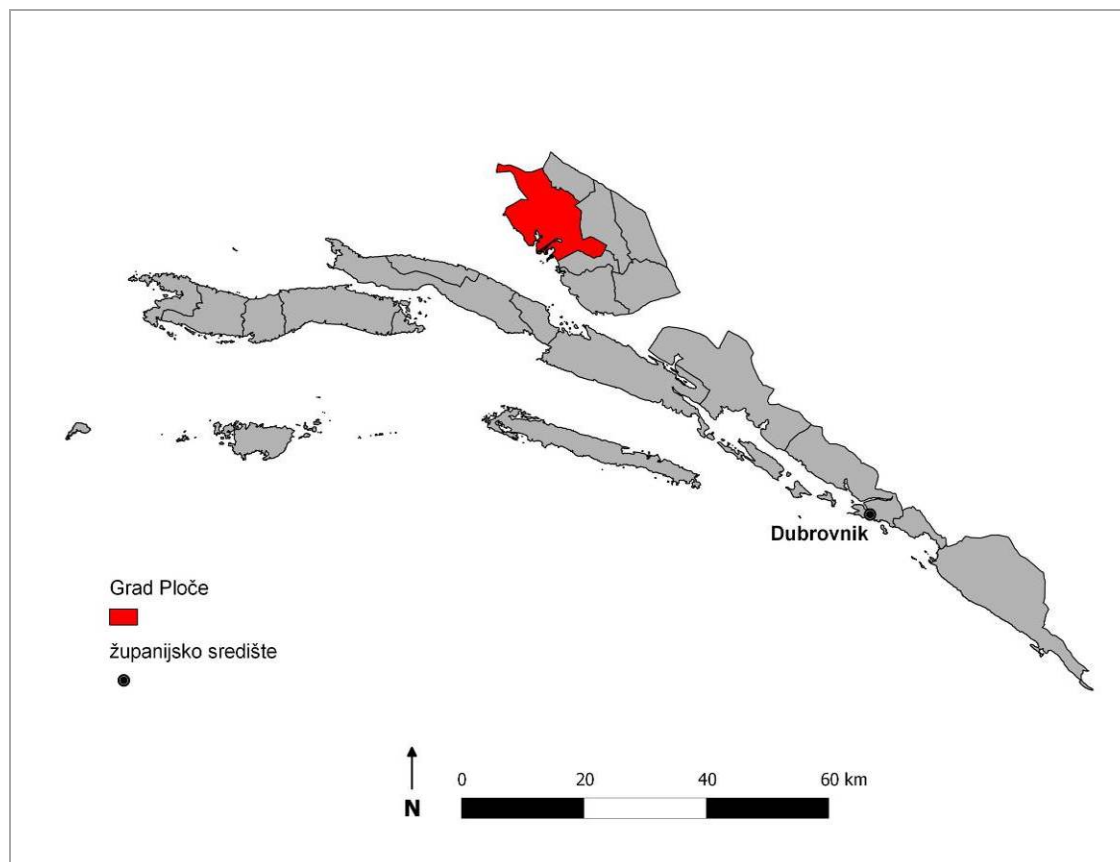
3. OSNOVNA PROSTORNA OBILJEŽJA GRADA PLOČE

Grad Ploče je jedinica lokalne samouprave, smještena u Donjoneeretvanskom kraju¹, na sjeverozapadnom dijelu Dubrovačko-neretvanske županije (Grafički prikaz 01.). Na sjeverozapadu graniči sa Općinom Gradac (Splitsko-dalmatinska županija), na sjeveru sa Gradom Vrgorcem (Splitsko-dalmatinska županija) i Općinom Pojezerje, na istoku sa Općinom Kula Norinska, a na jugu sa Gradom Opuzenom. Na moru, Grad Ploče graniči sa Općinom Slivno te Općinama na poluotoku Pelješcu: Orebić, Trpanj i Janjina.

Grad Ploče i čitav Donjoneeretvanski kraj karakterizira velika prostorna udaljenost od Dubrovnika², na koju utječe i prekinutost županijskog i državnog teritorija između naselja Klek (Općina Slivno) i zaljeva Bistrina (Općina Dubrovačko primorje). Naselja Donjoneeretvanskog kraja su zbog toga razvila nešto jače međusobne veze, uz dominirajuću gravitacijsku usmjerenost prema makroregionalnom središtu Splitu.

Grad Ploče ima povoljan geografski položaj i veliki potencijal za budući razvoj, s obzirom na svoj gospodarski značaj kao važno lučko središte na istočnoj obali Jadranskog mora i dobar prometno-geografski položaj u odnosu na Bosnu i Hercegovinu i obližnje otočno-poluotorno područje Dubrovačko-neretvanske županije (poluotok Pelješac, otok Korčula). Kao posljedica gospodarskog razvoja Grada i nešto veće udaljenosti od Dubrovnika i Splita, kao naselja s centralnim (središnjim) funkcijama višeg reda, u Gradu su se razvile određene centralne funkcije koje obuhvaćaju gravitacijsko područje u dijelu Donjoneeretvanskog kraja i susjednim jedinicama lokalne samouprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

Grafički prikaz 01. Geografski smještaj Grada Ploča u Dubrovačko-neretvanskoj županiji

¹ Donjoneeretvanski kraj je prirodno-geografska i društveno-geografska cjelina smještena na sjeverozapadnom dijelu Dubrovačko-neretvanske županije, koja obuhvaća sedam jedinica lokalne samouprave: tri Grada (Metković, Ploče, Opuzen) i četiri Općine (Slivno, Zažablje, Kula Norinska, Pojezerje).

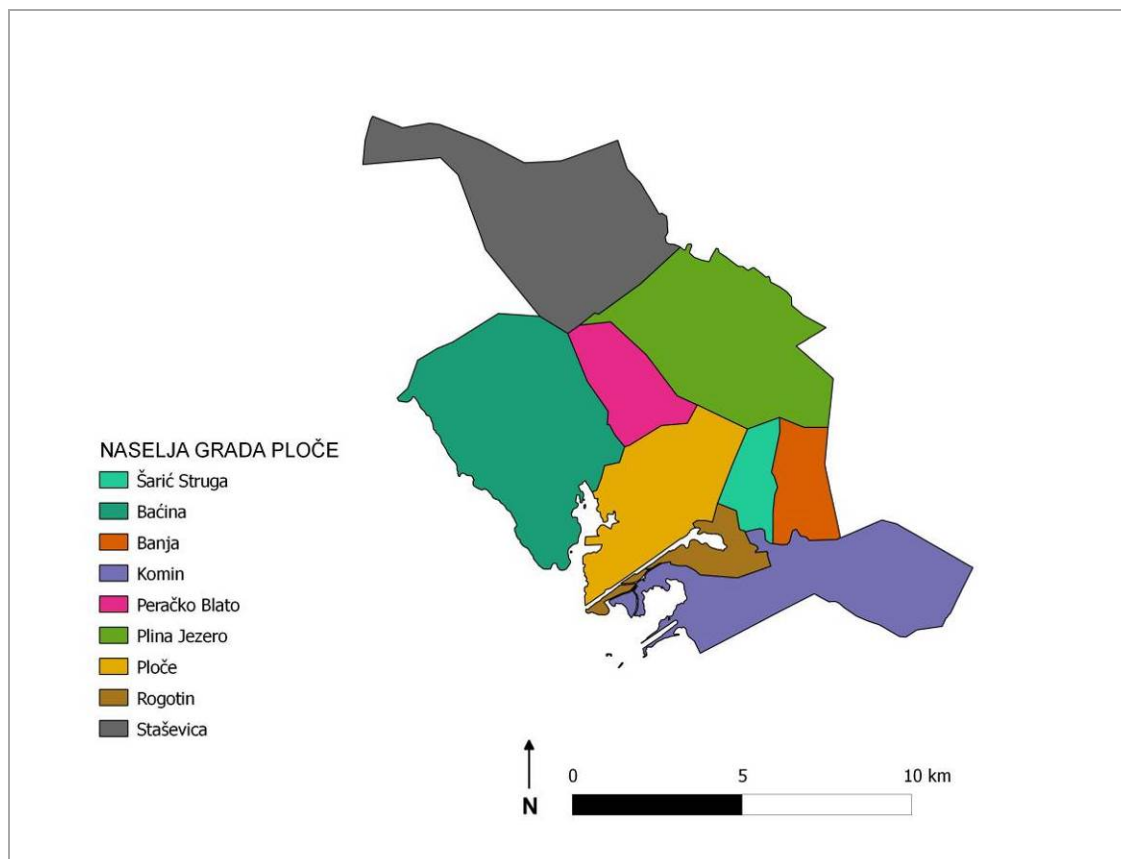
² Cestovna udaljenost grada Ploče od županijskog središta Dubrovnika iznosi 100 km, dok je zračna udaljenost 70 km.

Grad Ploče i Grad Metković danas su jedinice lokalne samouprave u Donjoneeretvanskom kraju s centralnim funkcijama najvišeg reda, a njihovo osnovno obilježje je međusobno funkcionalno nadopunjavanje.

Grad Ploče je jedna od 22 jedinice lokalne samouprave u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i 556 jedinica lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj, sastavljena od devet naselja, koja predstavljaju urbanu, povijesnu, prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu: Bačina, Banja, Komin, Peračko Blato, Plina Jezero, Ploče, Rogotin, Staševica i Šarić Struga (Grafički prikaz 02.).

Popisom stanovništva iz 2001. godine u Gradu Ploče živjelo je 10 834 stanovnika, a novim Popisom stanovništva 2011. godine utvrđeno je 10 135 stanovnika, odnosno 8,27% stanovništva Dubrovačko-neretvanske županije. Ukupna površina Grada iznosi 186,14 km² (2% ukupnog županijskog teritorija), od čega je kopneni dio 128,94 km² (7,23% županijskog kopnenog teritorija), a morski 57,2 km² (0,76% županijskog morskog teritorija).

Grafički prikaz 02. Grad Ploče i pripadajuća naselja

3.1. PROMETNO-GEOGRAFSKA OBILJEŽJA

Grad Ploče ima povoljna prometno-geografska obilježja, koja obuhvaćaju mogućnost razvoja više vrsta prometa: cestovni, željeznički, pomorski, riječni i zračni. Naselje Ploče, kao administrativno središte te demografski i gospodarski najvažnije naselje Grada, predstavlja prometno čvorište međunarodne važnosti.

Grad Ploče smješten je na kontaktnom području krškog ruba i doline rijeke Neretve, gdje su uz glavne prometnice nastala brojna naselja. Kroz teritorij Grada prolaze dionice državnih, županijskih i lokalnih cesta, koje povezuju naselja unutar Grada te Grad sa susjednim jedinicama lokalne samouprave. Najvažnija je dionica Jadranske magistrale (državna cesta DC-8), koja se proteže uz obalu, u smjeru sjeverozapad-jugoistok. Brzom cestom, preko čvora Ploče, povezan je s autocestom A1 (Jadransko-jonsku autocestu), koja se preko interregionalnog čvora Metković veže na autocestu A10 (TEM II. u međunarodnom koridoru Vc).

Ploče su dio važnog transverzalnog prometnog koridora V (ogranak Vc: Budimpešta-Osijek-Slavonski Šamac-Sarajevo-Ploče), u kojem se također planira gradnja autoceste, koja će preko luke Ploče povezivati Južni Jadran sa Srednjom Europom. Ovaj se prometni koridor danas značajno valorizira preko postojeće prometne infrastrukture (cestovna i željeznička infrastruktura), s obzirom na ulogu luke Ploče u gospodarstvu Bosne i Hercegovine. Dio autoceste u koridoru Vc već je izgrađen.

Željeznički promet se sastoji od željezničke pruge I. reda, koja luku i naselje Ploče povezuje sa Opuzenom i Metkovićem. Uključena je u europski sustav željeznica i preko nje se ostvaruje povezanost sa Mostarom, Sarajevom, Zagrebom te ostalim državama Srednje Europe. Pruga je jednokolosiječna i elektrificirana. Do cestovnog mosta preko rijeke Neretve prolazi njenom desnom obalom, nakon čega skreće prema Rogotinu i pruža se dalje prema naselju Ploče.

Na prostoru Grada Ploča registrirane su dvije luke otvorene za javni promet: luka Ploče, kao putničko-teretna luka međunarodnog značaja, te luka Komin, kao putnička luka lokalnog značaja. Na ušću rijeke Neretve planira se gradnja nove luke otvorene za javni promet.

Luka Ploče smještena je uz ušće rijeke Neretve i omogućava kvalitetnu pomorsku vezu na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini. Zbog svoje lokacije, od izuzetne je važnosti za gospodarstvo Bosne i Hercegovine, također i za partnere iz Srbije, Crne Gore, Mađarske i drugih zemalja Srednje Europe. Riječ je o prirodno zaštićenoj i infrastrukturno dobro opremljenoj luci za različite vrste tereta. Odlikuju je dobre cestovne i željezničke veze sa zaleđem. Vrlo dobar položaj u zaljevu, koji s južne i jugozapadne strane zatvara poluotok Pelješac, omogućuje pristup brodovima nosivosti do 65 000 DWT, maksimalnog gaza 12,5 m (na jednom od vezova i 15 m), duljine do 230 m i širine do 32,25 m. Za rijeku Neretvu maksimalan gaz iznosi 4,5 m, a dopuštena duljina brodova do 80 m. Prema svojoj namjeni, luka Ploče je luka otvorena za međunarodni javni promet, a prema značenju i veličini određena je kao luka od osobitog (međunarodnog) gospodarskog interesa za Republiku Hrvatsku. Do luke Ploče vodi prilazni plovni put međunarodnog značaja, kao jedan od ogranaka uzdužnog plovnog puta koji prolazi Jadranskim morem. Godine 2012. luka Ploče je prema ukupno ostvarenom teretnom prometu treća najveća pomorska luka u Hrvatskoj, nakon Rijeke i Splita. Za usporedbu, 2011. godine je bila na drugom mjestu, nakon Rijeke.

Unutar luke Ploče, sukladno *Odluci o popisu iskrcajnih mjesta za ribarska plovila koja obavljaju gospodarski ribolov na moru* (Narodne novine, 64/09., 66/09.), određeno je iskrcajno mjesto za ribarska plovila duljine preko 15 m. U luci se nalazi i stalni međunarodni granični pomorski prijelaz I. kategorije.

Riječni promet potencijal je za čitav Donjoneretvanski kraj, pa tako i Grad Ploče, s obzirom da rijeka Neretva osigurava plovidbu brodova do 1500 t. Njome se omogućuje veza sa susjednim manjim naseljima te Opuzenom

i Metkovićem. Rijeka Neretva prolazi južnim i jugoistočnim dijelom Grada, na području naselja Komin. Prema svojim prometno-geografskim obilježjima svrstava se u prilazni plovni put međunarodnog značaja.

Na teritoriju Grada Ploče postoji zračna luka, smještena u kompleksu luke Ploče, sa međunarodnim graničnim prijelazom II. kategorije. Svrstana je u tercijarnu luku „2C“ kategorije. Zbog njenog specifičnog smještaja i shodno tome prostornog ograničenja planira se njeno izmještanje na neku od lokacija u dolini Neretve. Na lokaciji Vranjak planira se gradnja heliodroma, prvenstveno u funkciji interventnog povezivanja prostora Grada sa Dubrovnikom kao županijskim središtem.

3.2. PRIRODNO-GEOGRAFSKA OBILJEŽJA

3.2.1. RELJEFNO-GEOLOŠKA OBILJEŽJA

Prirodno-geografski, prostor Grada Ploče dijelom pripada krajoliku doline Neretve, a dijelom krškom rubu, koje se rasprostire od mora prema sjeveru. Prostor se dakle može podijeliti na dva specifična dijela: sjeverni brežuljkasti prostor na rubu šumske vegetacije te južni nizinski ravničarski prostor s naseljima uz glavne prometnice. Sjeverni dio Grada karakterizira velika razvedenost reljefa, sa obraslom šumom i makijom, dok južni dio nizinski reljef doline rijeke Neretve sa obrađenim poljoprivrednim površinama, odnosno oranicama na visokokvalitetnom poljoprivrednom tlu, šumama te vodnim površinama (jezera i površinski tokovi).

Prostor Donjoneretvanskog kraja nastao je tektonskim spuštanjem. Veći dio ovog prostora nasut je u pleistocenu fluvio-glacijalnim materijalom na kojem se nalazi pijesak od aluvijalnog nanosa Neretve. Tereni u dolini Neretve su uglavnom nestabilni, nepovoljnih građevinskih karakteristika, s visokom razinom podzemnih voda. Nosivost je manja od 0,5 kp/m², što zahtjeva poseban obzir pri fundiranju građevinskih objekata. Zbog visoke razine podzemne vode, velike površine delte Neretve još uvijek pokrivaju zamuljeni močvarni, povremeno plavljeni tereni.

Krški rub karakterizira raščlanjen reljef, sa brojnim površinskim (uvale i polja u kršu, ponikve, škrape i dr.) i podzemnim krškim reljefnim oblicima (spilje, jame i dr.), nastali kemijskim procesom otapanja vapnenačkih stijena. U sastavu i građi stijena prevladavaju vapnenci i dolomiti, fliš i naplavni materijal. Od unutrašnjosti prema obali smjenjuju se gornjokredni vapnenci, jurski vapnenci, gornjotrijaski dolomit, eocenski fliš i vapnenci. Od uvale Žrnovnica na sjeverozapadu do uvale Ploče na jugoistoku, uključujući polje u kršu „Jezero“ i Baćinska jezera, rasprostiru se gornjokredni vapnenci sa razvijenim krškim reljefnim oblicima. Kredni i eocenski vapnenci nalaze se u okruženju Baćinskih jezera. S druge strane, zaravnjeni dijelovi krškog ruba izgrađeni su od krednih dolomita i fliša. Naplavni materijal rasprostranjen je neposredno uz obale Baćinskih jezera.

3.2.2. KLIMATSKA OBILJEŽJA

Donjoneretvanski kraj ima pretežno obilježja sredozemne ili mediteranske klime (Csa tip³), sa blagim i kišovitim zimama te vrućim i suhim ljetima. Prirodno-geografska obilježja ovog prostora (dolina rijeke Neretve koja se proteže duboko u unutrašnjost, blizina ušća rijeke Neretve, krški rub, blizina mora, konfiguracija terena, relativna prirodna zaštićenost od utjecaja s mora i dr.) utjecali su na specifične klimatske lokalne osobine i značajke, oblikujući mikroklimu pojedinih predjela.

Područje Grada Ploče ima značajke sredozemne klime: vruća ljeta s razdobljima suše, dok ostala godišnja doba s obilnim oborinama i umjerenim temperaturama. Najveće godišnje temperature izmjerene su u mjesecu

³ Prema Koppenovoj klasifikaciji, „Csa“ tip klime predstavlja sredozemnu klimu s vrućim ljetom i pravilnom izmjenom godišnjih doba.

srpnju i kolovozu, te iznose do 34 °C. U odnosu na susjedna područja, pod utjecajem spomenutih klimatskih faktora ovdje se ostvaruju nešto veće temperature u ljetnom, a niže temperature u zimskom dijelu godine.

3.2.3. HIDROGEOGRAFSKA OBILJEŽJA

Hidrografske ili vodne resurse Grada Ploče čine brojni izvori, rijeke i ostale kopnene i podzemne vodne površine. Kao i čitav Donjoneeretvanski kraj, prostor Grada Ploče obiluje vodnim resursima, koji su neravnomjerno raspoređeni.

Rijeka Neretva je najveći vodni resurs u ovom i širem gravitacijskom prostoru. Ujedno je i najduža rijeka jadranskog sliva koja je pritom formirala najveću deltu. Prije suvremenih melioracijskih zahvata ovim je područjem prolazilo 12 rukavaca rijeke. Zahvatima u izgradnji luke Ploče i melioracijom neretvanskih blatija danas su ostala samo četiri rukavca. Rijeka Neretva plovna je od Metkovića do ušća, u ukupnoj dužini od 20 km. Neretva ima nekoliko pritoka, od kojih se dio nalazi na teritoriju Grada Ploče (Matica, Desanka, Crna rijeka). Na granici sa Općinom Kula Norinska nalazi se kotlina Desne sa Modrim okom i Desanskim jezerom, u kojem se skuplja voda sa čitavog slivnog područja u zaleđu. U ovoj se kotlini, na kontaktu propusne i nepropusne podloge javljaju brojni izvori. Rijekom Desankom i Crnom rijekom ova voda utječe u rijeku Neretvu, odnosno luku Ploče (jezero Vranjak). Gradnjom luke Ploče smanjen je protok Crne rijeke, koja vodom opskrbljuje jezero Birinu, pored kojeg se ulijeva u more. Na krškom rubu vodom je najbogatija rijeka Matica, koja pripada Vrgorskom polju. Rijeka se opskrbljuje vodom trajnim i povremenim izvorima na sjeveroistočnoj strani polja. Tunelom i ponorima (Staševica, Krotuša, Crni vir, Krtinovac) ova se voda odvodi do Baćinskih jezera i mora.

Uz jezero Modro oko, Desansko jezero, jezero Vranjak i jezero Birina, ovdje su najznačajnija Baćinska jezera. Riječ je o jezerima koja geomorfološki spadaju u kriptodepresije⁴, a sastoje se od pet međusobno povezanih jezera (Plitko jezero, Podgora, Očuša, Sladinac, Crniševo) i jednog odvojenog (Vrbnik). Površina iznosi 1,96 km².

Prostor Grada obiluje podzemnim izvorima zbog krškog zaleđa u kojem se akumulira velika količina vode. U kontaktu sa manje propusnom i nepropusnom podlogom javljaju se brojni stalni i periodični izvori. Dio njih koristi se za vodoopskrbu naselja. Riječ je o vodocrpilištu na izvoru Klokun te Modro oko. Potonji ima veći značaj s obzirom da će u budućnost vodom opskrbljivati i kontaktni prostor.

3.2.4. PEDOGEOGRAFSKA OBILJEŽJA

S obzirom na temeljnu reljefnu različitost prostora Grada Ploče (sjeverni krški prostor i južni nizinski ravničarski prostor), sastav tla je heterogen i geografski različito rasprostranjen.

U južnom nizinskom ravničarskom prostoru, kao i čitavoj dolini rijeke Neretve, prisutni su aluvijalni nanosi rijeke Neretve i njenih pritoka, nataloženi na fluvioglacialnim šljuncima iz pleistocena. Rijeka Neretva formirala je naplavnu ravan, čiji je najveći dio močvaran, dok su na melioriranim područjima stvorene poljoprivredne površine sa poroznim tlom, koje sadrže pijesak i šljunak. Važna karakteristika naplavne ravni je raznolikost sastava tla, što je vrlo bitno u korištenju i određivanju poljoprivredne kulture, osobito trajnih nasada. Uz korito rijeke Neretve prisutna su aluvijalna tla s grubljim pjeskovito-ilovastim karbonatnim nanosom izrazite slojevitosti. Udaljavanjem od korita nailazi se na nataložen praškasto-glinoviti materijal slabije izražene slojevitosti, na kojem su prije hidromelioracija formirana mineralno močvarna tla srednje zaslanjenosti. Ovo je prisutno na području južno od ušća rijeke Neretve.

⁴ Jezera čija je površina iznad, a dno ispod razine mora.

Kao što je spomenuto, sjeverni krški prostor sastavljen je ponajviše od vapnenca i dolomita. Procesom kemijskog otapanja ili trošenja mekših stijena formirano je plodno tlo crvenica, koje je rasprostranjeno na pojedinim lokalitetima (kanali škrapa, ponikve, polja i uvale u kršu). Sastoji se od neotopivih željeznih i aluminijskih oksida. Sporadično, na području gdje su prisutni manji periodični ili stalni tokovi nalazi se naplavni materijal. Fliš predstavlja vododrživu podlogu, sastavljenu od lapora, pješčenjaka i ostalog materijala, na kojem je moguće intenzivno bavljenje poljoprivredom. Na pojedinim lokacijama, između obale i unutrašnjosti, prisutan je eocenski fliš.

3.2.5. VEGETACIJSKA OBILJEŽJA

Donjoneeretvanski kraj pripada zoni sredozemne vazdazelene vegetacije. Na ovom području tlo je stoljećima bilo izloženo degradaciji zbog prekomjerne sječe, a sve u cilju stvaranja pogodnih površina za poljoprivredu i stočarstvo.

Prije suvremenih melioracijskih radova veći dio naplavne ravni Donjoneeretvanskog kraja prekrivali su trščaci, vegetacija močvarnih područja, među kojima je najzastupljenija trska (*Phragmites communis*). Ovi trščaci danas prekrivaju rubove bara, jezera, mrtvaja i kanalske mreže nastale u tijeku melioracija.

Na vodama stajaćicama, kao eutrofnim staništima, nalazi se niz vegetacijskih jedinica, odnosno podvodne zajednice i vrste koje su dijelom pod vodom, a dijelom plutaju na vodi. Neke se zajednice nalaze uz rub stajaćih voda. Među biljnim vrstama koje plutaju za istaknuti je lopoč (*Nymphaea*) i lokvanj (*Nyphar*), a na rubnim dijelovima šašina (*Scirpus lacustris*), šaš (*Carex elata*) i trska (*Phragmites communis*). Područje Donjoneeretvanskih blatija u pogledu osnovnih tipova vegetacije mogu se podijeliti na tri područja: I. područje (Vid, Kutli), II. područje (Luke), III. područje (Opuzen-ušće i Rogotin). Na području Opuzen-ušće i Rogotin osnovu vegetacije čine biljne zajednice koje su značajne za područje slanih i bočatih voda. Riječ je o izrazito halofilnoj vegetaciji, tipičnoj za slanu podlogu. Najveću važnost u njenom sastavu imaju asocijacije biljaka *Scirpetum maritimo-litoralis* i *Juncetum maritimo-acuti*.

Na području Grada Ploče krški prostor zauzima mnogo veće površine od nizinskog prostora naplavne ravni rijeke Neretve. Ona tek čini manji dio ukupne površine Grada, rasprostranjena na teritoriju naselja Komin, Rogotin i Ploče. Sukladno tome, na području Grada dominira vegetacija mediteranskog krškog prostora, odnosno mediteranski suhi travnjaci, koji se prostorno miješaju sa niskom vegetacijom: degradacijskim oblicima hrasta crnike (*Quercus ilex*) i medunca (*Quercus pubescens*) (makije, šikare), bušicama i dračicama. Rasprostranjene su i smreke, jablanovi, a osobito šume crnog i običnog bora. Šume zauzimaju znatne površine Grada Ploče i čine važan dio krajobraza. Na krajnje degradiranim površinama prisutni su kamenjari.

3.3. DEMOGEOGRAFSKA OBILJEŽJA

3.3.1. KRETANJE I RAZMJEŠTAJ BROJA STANOVNIKA

Analiza kretanja i razmještaja broja stanovnika Grada Ploče temelji se na statističkim podacima od prvog Popisa stanovništva 1857. godine do posljednjeg Popisa 2011. godine, koji su dostupni na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku (www.dzs.hr). Pri usporedbi podataka između popisnih godina i usporedbi s podacima Dubrovačko-neretvanske županije potrebno je uzeti u obzir činjenicu kako se metodologija popisivanja kroz povijest značajno mijenjala, osobito u pogledu definiranja „stalnog stanovnika“. Također, u posljednjih 150 godina mijenjane su statističke granice naselja. Naselja su bila skupno objedinjena u jedno naselje ili su pojedina naselja obuhvaćala različite dijelove susjednih naselja, a kasnije su izdvajana u zasebna statistička naselja. Prostorna razina analize su Grad Ploče, naselja Grada Ploče i Dubrovačko-neretvanska županija.

Od prvog Popisa stanovništva 1857. godine do posljednjeg Popisa teritorij Grada Ploče bilježi porast broja stanovnika od gotovo 4,6 puta (tablica 01.). Sa 2204 stanovnika 1857. godine porastao je na 10135 stanovnika 2011. godine. Taj je porast bio konstantan, kroz većinu međupopisnih perioda, izuzevši periode u desetljeću Prvog svjetskog (1910.-1921.) i Domovinskog rata (1991.-2001.) te posljednji međupopisni period (2001.-2011.) (grafički prikaz 04.). U istom razdoblju, Dubrovačko-neretvanska županija ostvarila je porast od 1,9 puta, sa padom broja stanovnika u periodima 1857.-1869., 1910.-1921., 1931.-1948., 1991.-2001. i 2001.-2011. godine. Uzevši u obzir metodološke napomene, broj stanovnika značajno je rastao i na razini naselja, osobito za naselje Ploče, kao središnjeg i gospodarski najznačajnijeg naselja Grada, čiji se broj stanovnika od 1880. do 2011. godine povećao za 36,7 puta, odnosno sa 164 stanovnika 1880. do 6013 stanovnika 2011. godine (grafički prikaz 03.).

Najveći i najznačajniji porast naselja Ploče i Grada u cjelini ostvaren je nakon Drugog svjetskog rata, kao rezultat pozitivnog prirodnog kretanja i imigracije stanovništva iz susjednih ruralnih naselja i država, a kao posljedica razvoja luke Ploče.

Tablica 01. Broj stanovnika naselja Grada Ploče, Grada Ploče i Dubrovačko-neretvanske županije 1857.-2011. s metodološkim napomenama

Popisna godina	Naselje									Grad Ploče	DNŽ
	Baćina ⁵	Banja ⁶	Komin ⁷	Peračko Blato ⁸	Plina Jezero ⁹	Ploče ¹⁰	Rogotin ¹¹	Staveševica ¹²	Šarić Struga ¹³		
1857.	451	595	405	0	0	0	187	566	0	2204	63379
1869.	502	750	751	0	0	0	0	578	0	2581	63292
1880.	381	668	635	153	29	164	244	654	0	2928	69185
1890.	463	740	762	220	37	200	281	776	0	3479	74708
1900.	491	876	921	310	26	180	334	890	0	4028	83135
1910.	499	945	994	301	41	215	344	991	7	4337	87665
1921.	708	1290	985	0	95	0	0	1009	0	4087	86610
1931.	747	1250	1086	0	0	0	416	1013	0	4512	90577
1948.	290	286	1292	398	279	727	540	913	140	4865	88535
1953.	247	304	1426	477	276	1657	637	970	167	6161	94812
1961.	205	302	1577	447	235	3102	671	1013	207	7759	99593
1971.	115	224	1595	406	111	4405	771	999	220	8846	108131
1981.	78	240	1432	657	87	5318	742	902	270	9726	115683
1991.	714	224	1546	255	51	6332	727	1112	259	11220	126329
2001.	578	188	1303	280	35	6537	747	918	248	10834	122870
2011.	572	173	1243	288	44	6013	665	902	235	10135	122568

Izvor: Državni zavod za statistiku (ww.dzs.hr)

⁵ U 1857., 1869., 1921. i 1931. sadrži dio podataka za naselje Ploče i Peračko Blato.

⁶ Do 1981. godine sadrži podatke bivšeg naselja Istočna Plina. U 1857., 1869. i 1931. sadrži podatke za naselje Plina Jezero. Godine 1857., 1869. i 1921. sadrži dio podataka za naselja Ploče i Peračko Blato, dok 1921. i 1931., uz naselje Peračko Blato, sadrži i dio podataka za naselje Šarić Struga.

⁷ Godine 1869. i 1921. sadrži podatke za naselje Rogotin.

⁸ Godine 1857., 1869., 1921. i 1931. dio podataka sadržan je u naselju Baćina, a dio u naselju Banja. Od 1991. godine iskazuje se kao samostalno naselje.

⁹ Godine 1857., 1869. i 1931. godine podaci su sadržani u naselju Banja. Od 1991. godine iskazuje se kao samostalno naselje.

¹⁰ Godine 1857., 1869. i 1921. podaci su djelomično sadržani u naselju Baćina i Banja, a 1931. u naselju Baćina. Godine 1991. Područje naselja je smanjeno izdvajanjem dijelova naselja koji su ušli u sastav naselja Peračko Blato.

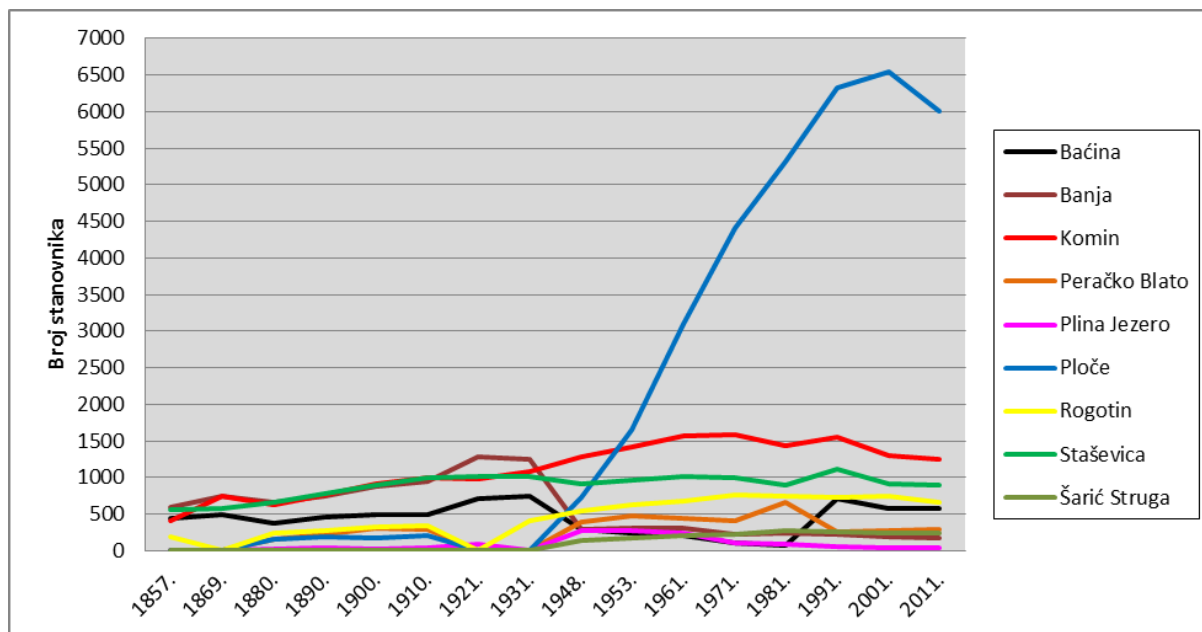
¹¹ Godine 1869. i 1921. podaci su sadržani u naselju Komin.

¹² Od 1880. do 1910. godine iskazivano je kao dio naselja.

¹³ Od 1910. do 1981. godine iskazuje se kao dio naselja. Godine 1921. i 1931. podaci su sadržani u naselju Banja.

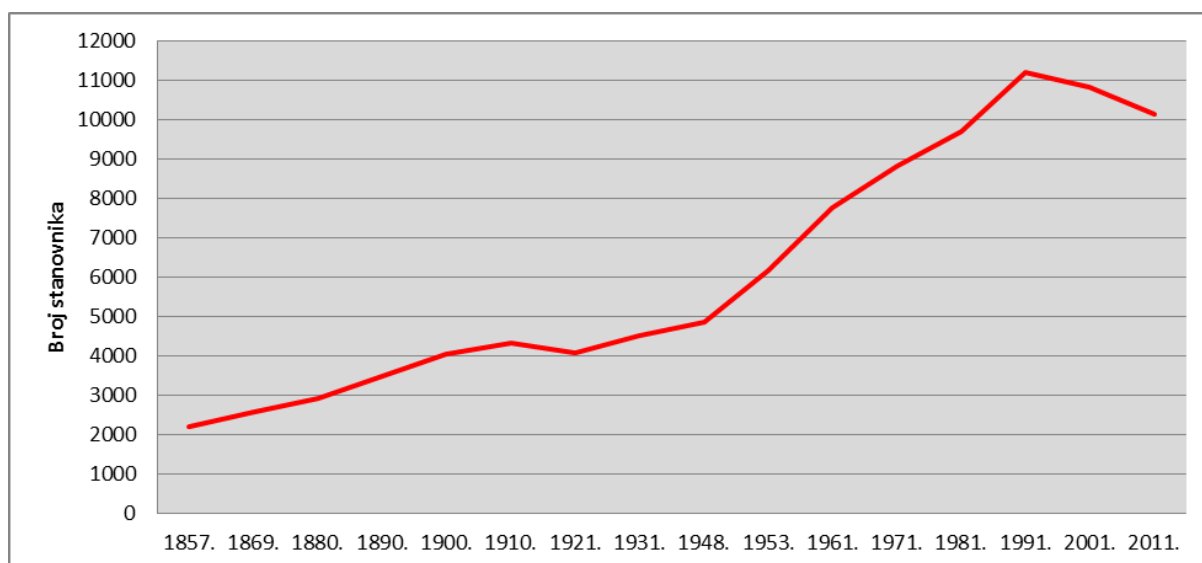
Najveći porast broja stanovnika Grada Ploče ostvaren je u međupopisnim periodima 1948.-1953. (26,6%) i 1953.-1961. godine (25,9%). U istim međupopisnim periodima ostvaren je najveći rast i za naselje Ploče (1948.-1953.: 128%, 1953.-1961.: 87,2%). Od ostalih naselja, najveći porast bilježe Rogotin (1857.-2011.: 255,6%), Komin (1857.-2011.: 207%) i Staševica (1857.-2011.: 59,4%). Rogotin je ostvario najveći porast u međupopisnom razdoblju 1931.-1948. (29,8%), Komin u međupopisnom razdoblju 1953.-1961. (10,6%), dok Staševica u međupopisnom razdoblju 1981.-1991. (23,3%).

Grafički prikaz 03. Kretanje broja stanovnika po naseljima Grada Ploče prema popisnim godinama od 1857. do 2011. godine

Izvor: www.dzs.hr

Grafički prikaz 04. Kretanje broja stanovnika Grada Ploče prema popisnim godinama od 1857. do 2011. godine

Izvor: www.dzs.hr

Zabilježeni nagli pad broja stanovnika u nekim je međupopisnim periodima prividan s obzirom na promjene u metodologiji Popisa (definicija „stalnog stanovnika“, promjena granica statističkog naselja i dr.) i ne odražava tadašnje društvene uvjete iz kojih kao posljedica treba biti opće kretanje broja stanovnika.

U posljednjem međupopisnom periodu (2001.-2011.) pad broja stanovnika nije zabilježen jedino u naseljima Peračko Blato i Plina Jezero. Prema Popisu 2011. godine, Grad Ploče ima 10135 stanovnika raspoređenih u ukupno 9 statističkih naselja. Najveće naselje je Ploče, sa 6013 stanovnika ili 59,3% ukupnog stanovništva Grada. Slijede Komin (1243), Staševica (902) i Rogotin (665). Naselje Ploče je središnje i gospodarski najznačajnije naselje, koje sa susjednim naseljima (Šarić Struga, Rogotin, Baćina) tvori fizičku (minikonurbacijsku) cjelinu sa ukupno 7485 stanovnika 2011. godine, ili 73,85% ukupnog stanovništva Grada.

Gustoća naseljenosti 2011. godine na području Grada Ploče iznosi 78,6 stan./km², dok na području minikonurbacijske cjeline Ploča i susjednih naselja (Šarić Struga, Rogotin, Baćina) iznosi 154,8 stan./km², što je značajno više od gustoće naseljenosti Dubrovačko-neretvanske županije (68,8 stan./km²).

3.3.2. STRUKTURNA OBILJEŽJA STANOVNIŠTVA

DOBNO-SPOLNA STRUKTURA

Dobno-spolna struktura jedna je od najosnovnijih i najvažnijih struktura stanovništva koja otkriva broj stanovnika u pojedinim dobnim grupama, i pokazatelj je povijesnog razvoja stanovništva tijekom duljeg vremenskog razdoblja. U njoj se odražava zajedničko djelovanje svih čimbenika koji određuju ukupno kretanje stanovništva. U tablici 02. prikazani su podaci o dobi i spolu stanovništva Grada Ploče iz 2001. godine, dok u tablici 03. podaci iz 2011. godine, i to za tri osnovne dobne skupine (mlado, zrelo, staro). Grafičkim prikazom 05. i 06. prikazane su dobno-spolne piramide za stanovništvo Grada Ploče i odnos triju osnovnih skupina (mlado, zrelo, staro) za 2001. i 2011. godinu.

Tablica 02. Dobno-spolna struktura stanovništva Grada Ploče i Dubrovačko-neretvanske županije 2001. godine

	Dobne skupine			Ukupno
	mlado (0-14)	zrelo (15-64)	staro (>64)	
muškarci	1094	3636	603	5333
žene	1035	3600	866	5501
GRAD PLOČE	2129	7236	1469	10834
muškarci	11511	39765	8102	59378
ženski	10956	40518	12018	63492
DNŽ	22467	80283	20120	122870

Izvor: www.dzs.hr

U međupopisnom razdoblju 2001.-2011. prisutan je proces starenja stanovništva, koje se ogledava u povećanju udjela zrelog i starog, a smanjenju udjela mladog u ukupnom stanovništvu Grada.

Na dobno-spolnim piramidama u nastavku (grafički prikaz 05. I grafički prikaz 06.) može se uočiti promjena izgleda piramide, odnosno značajno smanjenje udjela mladog i povećanje udjela zrelog i starog stanovništva, čime ona dobiva nepravilan oblik, što ukazuje na značajno nepovoljniju dobnu strukturu stanovništva 2011. u odnosu na 2001. godinu.

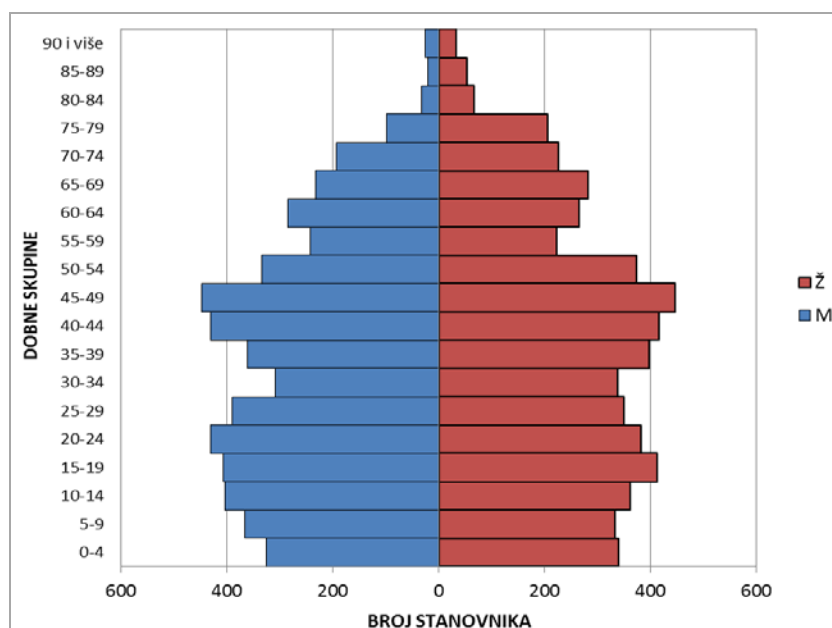
Tablica 03. Dobno-spolna struktura stanovništva Grada Ploče i Dubrovačko-neretvanske županije 2011. godine

	Dobne skupine			Ukupno
	mlado (0-14)	zrelo (15-64)	staro (>64)	
muškarci	807	3532	715	5054
žene	792	3366	923	5081
GRAD PLOČE	1599	6898	1638	10135
muškarci	10246	40257	9118	59621
žene	9673	40457	12817	62947
DNŽ	19919	80804	21845	122568

Izvor: www.dzs.hr

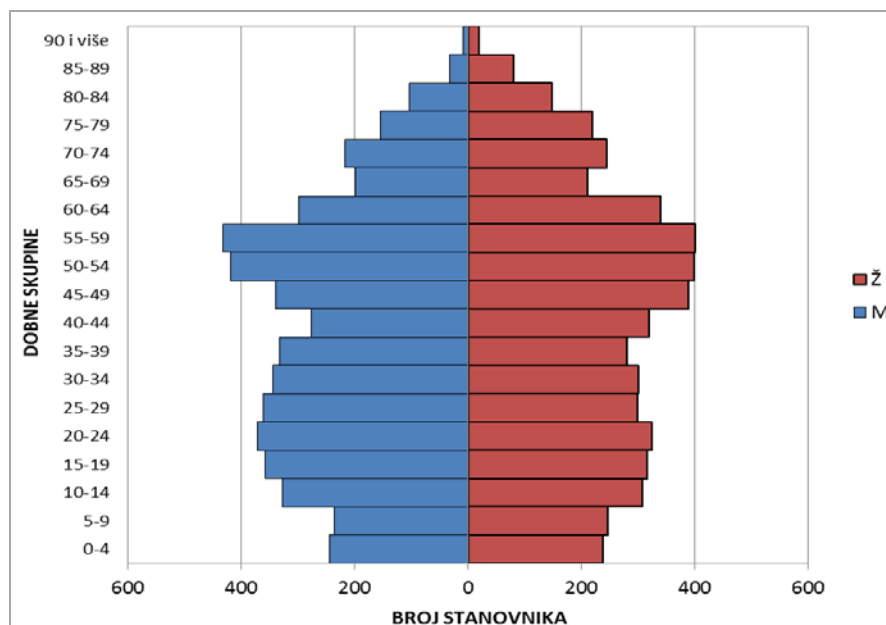
Odrednice dobne strukture su: natalitet, mortalitet, migracije i vanjski čimbenici (gospodarska kriza, rat, prirodne katastrofe i dr.). Buduće promjene u kretanju stanovništva ovise u velikoj mjeri o dobnoj strukturi stanovništva jer ona određuje natalitet, mortalitet i stopu rasta stanovništva.

Grafički prikaz 05. Dobno-spolna piramida Grada Ploče 2001. godine

Izvor: www.dzs.hr

Grafički prikaz 06. Dobno-spolna piramida Grada Ploče 2011. godine

Izvor: www.dzs.hr

PRIRODNO KRETANJE

Prirodno kretanje stanovništva ovisi o stopama rodosti i smrtnosti stanovništva te može biti pozitivno (prirodni prirast) ili negativno (prirodni pad). Prirodno kretanje stanovništva na razini Grada Ploča promatra se od 2005. do 2013. godine, prema dostupnim podacima Državnog zavoda za statistiku.

Tablica 04. Prirodno kretanje stanovništva Grada Ploče 2005.-2013. godine

Godina	Živorodeni	Umrli	Prirodno kretanje	Vitalni indeks
2005.	102	88	14	115,9
2006.	112	86	26	130,2
2007.	119	90	29	132,2
2008.	109	103	6	105,8
2009.	90	85	5	105,9
2010.	96	89	7	107,8
2011.	82	84	-2	97,6
2012.	90	129	-39	69,7
2013.	82	110	-28	74,5

Izvor: www.dzs.hr

Razmatrajući razdoblje u proteklih 10 godina, u Gradu Ploče bio je prisutan konstantan prirodni prirast (veći broj živorođenih nego umrlih) sve do 2011. godine. Najveći prirodni prirast u apsolutnom iznosu ostvaren je 2007. i 2006. godine. Od 2011. godine dolazi do naglog prirodnog pada koji kulminira 2012. godine. Može se istaknuti kako je prirodno kretanje u Gradu Ploče od 2011. godine pogoršano, uz naglo povećanje broja umrlih i smanjenje broja živorođenih.

Prema apsolutnim iznosima živorođenih i umrlih za 2013. Godinu, Grad Ploče ima drugo najnepovoljnije prirodno kretanje stanovništva (-28) među Gradovima Dubrovačko-neretvanske županije (Korčula: -32), i treće najnepovoljnije prirodno kretanje na razini Županije (Vela Luka: -35, Korčula: -32).

Vitalni indeks, kao omjer broja živorođenih i umrlih izražen u postocima (%), prati prirodno kretanje stanovništva i direktno zavisi o broju živorođenih i umrlih osoba.

EKONOMSKA STRUKTURA

Ekonomska struktura stanovništva ukazuje na broj zaposlenih po pojedinim gospodarskim djelatnostima i daje opću informaciju o socioekonomskoj strukturi stanovništva Grada Ploče (Tablica 05.).

Tablica 05. Zaposleno stanovništvo Grada Ploče prema gospodarskim djelatnostima 2011. godine

Gospodarska djelatnost	Zaposleno stanovništvo					
	ukupno		muški		ženski	
	broj	%	broj	%	broj	%
poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	79	2,55	53	67,1	26	32,9
rudarstvo i vađenje	1	0,03	1	100,0	-	-
prerađivačka industrija	209	6,74	155	74,2	54	25,8
opskrba el.energijom, plinom, parom i klimatizacija	28	0,9	21	75,0	7	25,0
opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	104	3,35	81	77,9	23	22,1
građevinarstvo	144	4,65	126	87,5	18	12,5
trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	403	13,0	148	36,7	255	63,3
prijevoz i skladištenje	755	24,4	584	77,4	171	22,6
djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	212	6,84	71	33,5	141	66,5
informacije i komunikacije	28	0,90	19	67,8	9	32,2
financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	62	2,0	18	29,0	44	71,0
poslovanje nekretninama	4	0,13	3	75,0	1	25,0
stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	89	2,87	49	55,1	40	44,9
administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	94	3,03	70	74,5	24	25,5
javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	478	15,42	318	66,5	160	33,5
obrazovanje	218	7,03	54	24,8	164	75,2
djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	121	3,90	31	25,6	90	74,4
umjetnost, zabava i rekreacija	28	0,90	11	39,3	17	60,7
ostale uslužne djelatnosti	28	0,90	18	64,3	10	35,7
djelatnosti kućanstava kao poslodavca, djelatnosti kućanstva koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	2	0,06	-	-	2	100,0
djelatnost izvanteritorijalnih organizacija i tijela	1	0,03	-	-	1	100,0
nepoznato	11	0,37	5	45,5	6	54,5
GRAD PLOČE	3099¹⁴	30,6¹⁵	1837	59,3	1262	40,7

Izvor: www.dzs.hr

Godine 2011. najveći broj zaposlenog stanovništva radio je u djelatnostima tercijarnog sektora (prijevoz i skladištenje: 24,4%; trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala: 13,0%). Izuzevši javnu

¹⁴ Ukupno zaposleno stanovništvo.

¹⁵ Omjer broja zaposlenog i ukupnog stanovništva.

upravu te obranu i djelatnosti obveznog socijalnog osiguranja, gdje je zaposleno gotovo 15,42% stanovništva, sljedeće najzastupljenije djelatnosti su obrazovanje (7,03%), uslužne djelatnosti (pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane: 6,84%) i prerađivačka industrija (6,74%).

Skupno gledano, u primarnom sektoru djelatnosti zaposleno je svega 2,55%, sekundarnom 15,67% i tercijarnom (uslužnom) 81,78%. Iz tercijarnog se sektora, može izdvojiti kvartarni sektor koji zauzima 33,64% (informacije i komunikacije, financijske djelatnosti, javna uprava, obrazovanje i dr.)

OBRAZOVNA STRUKTURA

Obrazovna struktura stanovništva ukazuje na sastav stanovništva s obzirom na stečeni stupanj obrazovanja (Tablica 06.)

Tablica 06. Obrazovna struktura stanovništva Grada Ploče 2011. godine

Stupanj obrazovanja	Ukupno ¹⁶		Osnovno		Srednje		Visoko		Ostalo ¹⁷	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
Kontigent stanovništva										
muški	4247	49,8	621	43,8	2683	55,1	733	52,6	210	24,6
ženski	4289	50,2	796	56,2	2187	44,9	661	47,4	645	75,4
GRAD PLOČE	8536	84,2¹⁸	1417	16,6	4870	57,1	1394	16,3	855	10,0
DNŽ	102649	83,7¹⁹	17934	17,5	57009	55,5	19221	18,7	8485	8,3

Izvor: www.dzs.hr

Prema Popisu 2011., godine, u Gradu Ploče najviše je zastupljeno stanovništvo sa srednjim (57,1%), potom osnovnim (16,6%) i visokim stupnjem obrazovanja (16,3%). U usporedbi sa Dubrovačko-neretvanskom županijom, Grad Ploče ima nešto veći udio stanovništva sa srednjim stupnjem obrazovanja, dok Dubrovačko-neretvanska županija ima veći udio stanovništva sa osnovnim i visokim stupnjem obrazovanja.

S obzirom na spolnu strukturu, u srednjem i visokom stupnju obrazovanja veći udio zauzimaju muškarci, dok žene u osnovnom stupnju obrazovanja i ostalom.

BROJ KUĆANSTAVA

Broj kućanstava i prosječna veličina kućanstva razmatraju se za područje Grada Ploče i Dubrovačko-neretvanske županije, za 2001. i 2011. godinu (Tablica 07.).

Unatoč zabilježenom padu ukupnog broja stanovnika, u međupopisnom periodu 2001.-2011. godine zabilježen je porast broja kućanstava za Grad Ploče (2,7%). Uspoređujući ukupan broj stanovnika i broj kućanstava, u odnosu na 2001. godinu, 2011. godine došlo je do smanjenja prosječne veličine kućanstva, odnosno smanjenja broja članova unutar obitelji na 3,0.

¹⁶ Odnosi se na stanovništvo staro 15 i više godina.

¹⁷ Nepoznato obrazovanje, bez obrazovanja i bez završenih osam razreda osnovne škole.

¹⁸ Omjer stanovništva starog 15 i više godina i ukupnog stanovništva Grada.

¹⁹ Omjer stanovništva starog 15 i više godina i ukupnog stanovništva Županije.

Tablica 07. Broj kućanstava i prosječna veličina kućanstva za Grad Ploče i Dubrovačko-neretvansku županiju 2001. i 2011. godine

Prostorna razina	2001.		2011.		indeks rasta broja kućanstava 2011./2001.
	broj kućanstava	prosječna veličina kućanstva	broj kućanstava	prosječna veličina kućanstva	
Grad Ploče	3293	3,3	3381	3,00	102,7
DNŽ	39125	3,14	41636	2,92	106,4

Izvor: www.dzs.hr

Za područje Dubrovačko-neretvanske županije također je zabilježen porast broja kućanstava, no u većoj stopi (6,4%) nego na području Grada Ploče.

Prosječna veličina kućanstva u Gradu Ploče 2001. i 2011. godine bila je iznad županijskog prosjeka, koji iznosi 3,14, odnosno 2,92.

3.4. GRAD PLOČE U OKVIRU PROSTORNOG UREĐENJA DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 06/03., 03/05., 03/06., 07/10., 04/12., 09/13.) uvažavanjem prirodnih, kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti, razrađuje načela prostornog uređenja i utvrđuje ciljeve prostornog razvoja te organizaciju, zaštitu, korištenje i namjenu prostora Dubrovačko-neretvanske županije.

Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije sadrži prostornu i gospodarsku strukturu Dubrovačko-neretvanske županije, sustav središnjih naselja regionalnog značenja, sustav razvojne regionalne infrastrukture, osnove za uređenje i zaštitu prostora, mjerila i smjernice za gospodarski razvoj, za očuvanje i unaprjeđenje prirodnih, kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti, mjere za unaprjeđenje i zaštitu okoliša te druge elemente od važnosti za Županiju.

Prostor Dubrovačko-neretvanske županije podijeljen je u skladu s prirodno-geografskim, društveno-gospodarskim i funkcionalno-gravitacijskim obilježjima na fizički gotovo odvojene tri veće geografske cjeline: Dubrovačko priobalje, otočno i poluotočno područje te Donjoneretvanski kraj, u kojem se nalazi Grad Ploče.

Grad Ploče je jedna od 22 jedinice lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije, ukupne površine 186,14km² (2% ukupnog županijskog teritorija), od čega je kopneni dio 128,94 km² (7,23% županijskog kopnenog teritorija), a morski 57,2 km² (0,76% županijskog morskog teritorija).

UVJETI ODREĐIVANJA PROSTORA GRAĐEVINA OD VAŽNOSTI ZA ŽUPANIJU

Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije definirani su uvjeti određivanja prostora građevina od važnosti za Državu i Županiju. Na području Grada Ploče građevine od važnosti za Županiju su prometne građevine, odnosno županijske i lokalne ceste, energetske građevine (elektroenergetske građevine, građevine za transport plina s pripadajućim objektima, odnosno uređajima i postrojenjima), građevine eksploatacije mineralnih sirovina i vodne građevine (građevine za melioracijsku odvodnju, građevine za korištenje vodovodopskrbni sustavi).

UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH I OSTALIH SADRŽAJA U PROSTORU

U okviru razvoja gospodarske strukture, Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije za Grad Ploče utvrđena su osnovna usmjerenja za razmještaj sadržaja u građevinskim područjima izdvojene namjene izvan naselja, odnosno: zone gospodarske-proizvodne namjene (I), zone gospodarske namjene-eksploatacija mineralnih sirovina (E), zona gospodarske namjene-površina uzgajališta (H), zone gospodarske-poslovne namjene (K), zone gospodarske-ugostiteljsko-turističke namjene (T), zone športsko-rekreacijske namjene (R).

U navedenim zonama gospodarske namjene mogući je smještaj:

- sadržaja proizvodne namjene (industrijske, zanatske, prehrambeno-prerađivačke),
- sadržaja poslovne namjene (uslužnih, trgovačkih, komunalno-servisnih, reciklažnih te mješovitih),
- ugostiteljsko-turističkih (hotel, autokamp) i ostalih sadržaja kao pratećih sadržaja u zoni,
- infrastrukturnih sadržaja (kao dio infrastrukturne zone).

U razmješčaju navedenih sadržaja potrebno je težiti boljem iskorištenju prostora i infrastrukture, popunjavanju postojećih industrijskih i drugih zona namijenjenim tim djelatnostima te sprječavanju neopravdanog zauzimanja novih površina.

Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije određeni su uvjeti za smještaj gospodarskih sadržaja za koje se ne određuju posebna građevinska područja, i to za potrebe poljoprivrede i stočarstva te ona u funkciji gospodarenja šumama i lova (lugarnice, lovački domovi, hranilišta, pojilišta i sl.).

Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije definirane su kategorije za razvoj i uređenje prostora/površina izvan naselja za poljoprivredne, šumske i vodne površine. Na području Grada Ploče određena su vrijedna tla za poljoprivrednu proizvodnju (P2), koja će se iskorištavati i uređivati na način utvrđen u Prostornom planu Dubrovačko-neretvanske županije, i to:

- lijevi tok rijeke Neretve, oko rukava oko Rogotina, Šarić Struge, uz cestu koja vodi do Komina, oko Staševice, u vrtačama oko Baćine i Pline,
- u polju Jezeru.

UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI U PROSTORU

U skladu s planiranim razmješčajem stanovništva, njihovim potrebama, gospodarskim mogućnostima i postavljenim kriterijima previđa se razvijanje planiranog sustava središnjih naselja u Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

U sustavu središnjih naselja Dubrovačko-neretvanske županije naselje Ploče predstavlja regionalno središte, odnosno manje razvojno središte jače razvijenosti (manji srednji grad), koje dijeli središnje funkcije s Metkovićem. Središnje (centralne) funkcije su klasificirane u veći broj temeljnih djelatnosti, koje se prema značenju i utjecaju u prostoru dijele u više stupnjeva. Klasifikacija obuhvaća sljedeće djelatnosti: uprava, pravosuđe, udruge građana, političke stranke i druge organizacije, vjerske zajednice, prosvjeta (obrazovanje, školstvo), visoko školstvo i znanost, kultura, umjetnost i tehnička kultura, šport, rekreacija, zabava i odmor, zdravstvo, socijalna skrb, financijske i druge slične uslužne djelatnosti, prometne usluge, trgovina i ugostiteljstvo te obrt i druge usluge.

Razmješčaj i razvitak središnjih funkcija biti će u određenim središtima prema izvršenoj klasifikaciji središnjih funkcija za pojedine kategorije središnjih naselja (Grad Ploče-regionalno središte). Funkcije je potrebno razvijati i dimenzionirati u skladu s razvitkom područja te brojem stanovnika, koji gravitira i koristi te usluge u cilju ostvarenja približno jednakih uvjeta života, porasta kvalitete i standarda njihova življenja.

UVJETI ODREĐIVANJA GRAĐEVINSKIH PODRUČJA I KORIŠTENJA IZGRAĐENOG I NEIZGRAĐENOG DIJELA PODRUČJA

Područje od Ploča uz Neretvu do Metkovića definiran je kao prostor visokog intenziteta korištenja, kojeg obilježava koncentracija svih lučkih pretovarnih kapaciteta u Županiji i važnih prometnih središta uz prateće industrijsko-servisne kapacitete.

Za razvoj gradova i ostalih naselja, među kojima i Ploča, urbana obnova ili reurbanizacija je sljedeći pravac preobrazbe, odnosno postizanje odgovarajuće kakvoće uvjeta i načina života.

UVJETI UTVRĐIVANJA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA U PROSTORU

Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije utvrđuje se osnovni položaj prometnih sustava u prostoru Županije u odnosu na prometnu ulogu, razmještaj naselja, vrijednosti i zaštitu prostora za: glavne cestovne prometne pravce, cestovne granične prijelaze, željezničke prometne pravce, zračne luke, objekte pomorskog prometa te poštu i telekomunikacije. Navedenim prometnim sustavima treba osigurati optimalno povezivanje unutar Županije te povezivanje Županije sa ostalim dijelovima Hrvatske i Europom, modernizaciju i međusobno povezivanje različitih vrsta prometa (primjerice povezivanje željezničkog i pomorskog prometa i dr.).

Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije podržava se razvitak energetike u kojem se promovira čista tehnologija, plinifikacija, energetska učinkovitost, korištenje obnovljivih izvora energije, razvitak poduzetništva i zaštita okoliša. Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije dane su smjernice za obnovljive izvore energije (sunčane elektrane, vjetroelektrane) zbog velikog potencijala prostora Županije.

Potrebno je provoditi radove na unaprjeđenju vodoopskrbnih sustava, uključujući i sanitarnu zaštitu i uređenje izvorišta. Potrebno je izvršiti hidrogeološke radove za utvrđivanje zona sanitarne zaštite i na razini Županije donijeti odluke o tim zonama. Sustavi za navodnjavanje određeni su sukladno Planu navodnjavanja za područje Dubrovačko-neretvanske županije. Zaštita voda i mora od onečišćenja otpadnim vodama će se osigurati izgradnjom kanalizacijskih sustava naselja, turističkih, poslovnih i proizvodnih objekata s uređajem za pročišćavanje i ispuštom u prijamnik, kojima će se spriječiti nekontrolirano ispuštanje u vodotoke, obalno more i poluzatvorene morske zaljeve, s tim da se ne pretpostavlja njihovo pročišćavanje na jednom mjestu.

Područjem Dubrovačko-neretvanske županije prolazi dio osnovnog transverzalnog prometnog koridora u smjeru sjever-jug, koji Hrvatsku preko Bosne i Hercegovine spaja s dijelovima Sjeverne Europe na neretvansko-slavonskom smjeru – A10 (TEM II.), u koridoru Vc (Budimpešta-Sarajevo-Ploče). Upravo zbog važnosti luke Ploče (luka osobitog međunarodnog gospodarskog značaja) i povoljnog prometno-geografskog položaja, buduća valorizacija ogledava se u mogućnosti povećanja prometa putnika i roba zbog povećanja gravitacijskog područja luke i korištenja pogodnosti pomorskog i željezničkog prometa.

MJERE OČUVANJA KRAJOBRAZNIH VRIJEDNOSTI, PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA

Do uspostave Krajobrazne osnove Hrvatske, vrednovanje krajolika na županijskoj razini treba provoditi među ostalim i na temelju smjernica u Prostornom planu Dubrovačko-neretvanske županije (prirodni i kulturni krajobrazi). Mjere zaštite prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina propisani su sukladno nadležnoj važećoj zakonskoj regulativi i ostalim posebnim propisima.

POSTUPANJE S OTPADOM

Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije utvrdio je cjeloviti sustav gospodarenja otpadom (izdvojeno skupljanje otpada, recikliranje otpada, kompostiranje organskog otpada, termičku obradu ostatnog organskog otpada iz procesa predobrade i sortiranja otpada, te odlaganje ostatka nakon obrade) i određene su potencijalne lokacije za objekte u sustavu gospodarenja otpadom.

U cilju optimalnog rješenja zbirnjavanja otpada donesen je *Plan gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije* (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 08/08.). Planom gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije, za Grad Ploče predviđena je realizacija minimalne opreme i objekata u sustavu gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije (tablica 08.).

Tablica 08. Planirana realizacija minimalne opreme i objekata na području Grada Ploče u sustavu gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije

Jedinica lokalne samouprave	Zeleni otoci	Reciklažno dvorište (RD)	Mini RD	Rashladni kontejneri	Kompostiranje-windrow	RD građevnog otpada	Pretovarna stanica	Županijski centar
Grad Ploče	22	1	0	1	1	1	1	0

Izvor: *Plan gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije* (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 08/08.)

Prema odredbama Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije, u prostornim planovima uređenja Grada i prostornim planovima užeg područja (urbanistički planovi uređenja) potrebno je utvrditi lokacije sabirališta otpada (reciklažna dvorišta, zeleni otoci). Lokacije reciklažnih dvorišta mogu se odrediti i unutar poslovnih zona.

Odlagalište „Lovornik“ u Pločama jedna je od planiranih lokacija u sustavu gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije, površine 2,3ha, na kojoj se trenutno odlaže komunalni, vojni, bolnički i industrijski otpad. Po otvaranju županijskog centra za gospodarenje otpadom, Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije za odlagalište „Lovornik“ predviđeno je korištenje isključivo kao odlagališta inertnog otpada, za smještaj pretovarnih stanica i odlagališta (skladišta) izdvojeno skupljenih vrsta otpada do otpreme na središnje mjesto u županiji. Navedeno uključuje i građevinu za obradu građevinskog otpada, koja treba biti smještena na odlagalištu „Lovornik“.

MJERE SPRJEČAVANJA NEPOVOLJNOG UTJECAJA NA OKOLIŠ

Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije propisuju se mjere zaštite voda, mora, šuma, tla, zraka te zaštite od buke. Propisuju se i mjere posebne zaštite, kako što je zaštita od požara, potresa i poplava, a sve u skladu sa nadležnom važećom zakonskom regulativom i ostalim posebnim propisima.

Za luku Ploče potrebno je sagledati skupni utjecaj (terminal za ukapljeni naftni plin, za rasute terete, za tekuće terete, kontejnerski terminal te ostali sadržaji u luci Ploče i proizvodne zone Vranjak 1, 2 i 3) na područje ekološke mreže, ali i s obzirom na blizinu budućeg parka prirode, sukladno *Zakonu o zaštiti okoliša* (Narodne novine 80/13.) i *Zakonu o zaštiti prirode* (Narodne novine, 80/13.).

Također, za sve ostale planirane sadržaje na ušću Neretve, prije nego se odobri bilo koji pojedinačni zahvat, potrebno je sagledati zbirni utjecaj svih planiranih zahvata i sadržaja u tom prostoru na područje ekološke mreže.

Na području luke Ploče i ušću Neretve potrebno je redovito pratiti opterećenje mora otpadnim tvarima, osobito onima koje su postojane, toksične i podložne bioakumuliranju.

II. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

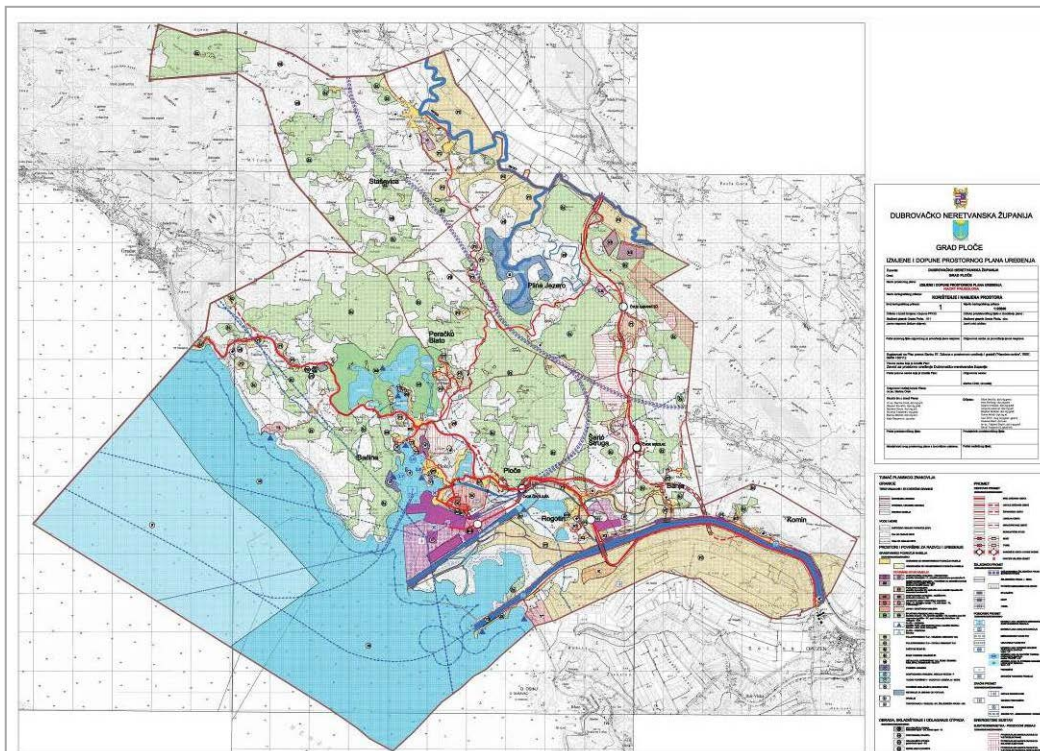
1. PROSTORNA STRUKTURA KORIŠTENJA I NAMJENE POVRŠINA GRADA PLOČE

Prostornim planom uređenja grada Ploče (Službeni glasnik Grada Ploče, 07/07., 02/08., 04/11, 07/12.) utvrđuje se organizacija prostora i sustav naselja, prometni i infrastrukturni sustavi, podjela prostora prema osnovnoj namjeni, površine za gradnju naselja, te poljoprivredne, šumske, vodene i ostale površine na području Grada. Prostorni plan predstavlja dugoročnu osnovu uređenja prostora s ciljem da se omogući razvitak svih subjekata, osigura zaštita prirodne i graditeljske vrijednosti te rezervira prostor za sve građevine komunalne infrastrukture.

Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Grada Ploče, koje su trenutno u izradi (Odluka o izradi objavljena u Službenom glasniku Grada Ploče, br. 01/11.), namjena površina strukturirana je na sljedeći način:

- za razvoj i uređenje prostora naselja:
 - građevna područja devet naselja stalnog stanovanja (Baćina, Banja, Komin, Peračko Blato, Plina Jezero, Ploče, Rogotin, Staševica, Šarić Struga)
 - izgrađeni dio građevinskog područja
 - neizgrađeni dio građevinskog područja
 - javna i društvena namjena
 - gospodarska namjena – ugostiteljsko-turistička
 - sportsko-rekreacijska namjena

Grafički prikaz 07. Korištenje i namjena površina na području Grada Ploče

Izvor: Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Ploče (u izradi)

- za razvoj i uređenje prostora izdvojenih građevinskih područja izvan naselja:
 - gospodarska namjena-proizvodna-pretežito industrijska (I1), prehrambeno-prerađivačka (I3)
 - gospodarska namjena-poslovna (K), pretežito trgovačka (K2)
 - gospodarska namjena-mješovita-pretežito trgovačka (K5), industrijsko-poslovna (IK)
 - gospodarska namjena-površine za iskorištavanje mineralnih sirovina (eksploatacijska polja) (E3)
 - gospodarska namjena-ugostiteljsko-turistička (T)
 - gospodarska namjena-površine za iskorištavanje sunčeve energije;
 - sportsko-rekreacijska namjena (R)
- izvan građevinskog područja:
 - poljoprivredna tla: vrijedno obradivo tlo (P2)
 - šume: zaštitne (Š2), šume posebne namjene (Š3) i šumska zemljišta (PŠ)
 - uređenje voda i vodotoka: vodene površine (vodotoci i jezera), melioracijski kanali, retencija za obranu od poplava i akumulacije
 - posebna namjena (N)
 - površine infrastrukturnih sustava (IS)
 - groblja (G)
 - odlagališta otpada

Struktura korištenja i namjene površina na području Grada Ploče prikazana je na grafičkom prikazu 07..

2. SUSTAV NASELJA GRADA PLOČE

U sastav Grada Ploče, prema *Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj* (Narodne novine, 86/06., 125/06., 16/07., 95/08., 46/10., 145/10., 37/13., 44/13., 45/13.) ulazi devet naselja, i to: Baćina, Banja, Komin, Peračko Blato, Plina Jezero, Rogotin, Staševica, Šarić Struga i Ploče kao administrativno središte Grada i po broju stanovnika treće najveće gradsko naselje u Dubrovačko-neretvanskoj županiji (nakon Dubrovnika i Metkovića).

U mreži središnjih naselja u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, gradsko naselje Ploče predstavlja regionalno središte, odnosno manje razvojno središte jače razvijenosti (manji srednji grad). U skladu s tim, potrebno je opremiti grad odgovarajućim središnjim funkcijama koje mu pripadaju kao regionalnom središtu. Središnje funkcije i pripadajući stupanj funkcija raspodijeljeni su po stupnju centraliteta naselja i prikazani Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije. Prema sadašnjem stanju, prisutne su sljedeće funkcije:

- uprava (ispostava ureda državne uprave, matični ured, ured za obranu, policijska postaja, carinarnica, ispostava porezne uprave, državni ured za reviziju, lučka uprava-kapetanija)
- pravosuđe (općinski sud, prekršajni sud, ispostava državnog pravobraniteljstva, sjedišta javnog bilježnika)
- prosvjeta (dječji vrtić sa područnim odjelima u Kominu, Rogotinu i Staševici, osnovna škola u Pločama, Kominu i Staševici, glazbena i srednja škola)
- kultura (otvoreno ili pučko učilište, knjižnica i čitaonica, muzeji, umjetničke zbirke i galerije, kazalište, kinematograf, dom kulture-kino, radio postaja)
- zdravstvo (dom zdravlja, ljekarne, poliklinika)
- socijalna skrb (podružnica županijskog obiteljskog centra u Dubrovniku, centar za socijalnu skrb, centar za pomoć i njegu)

Druga naselja u okviru svojih funkcija nemaju značajniju društvenu ili gospodarsku infrastrukturu čime bi imala širi značaj za područje Županije (tablica 09.). Riječ je o naseljima funkcionalno ovisnima o naselju Ploče kojem gravitiraju u pogledu obavljanja svakodnevnih aktivnosti (korištenje centralnih funkcija) i u pogledu dnevnih migracija radne snage (stanovništvo okolnih naselja zaposleno u Pločama).

Tablica 09. Broj i udio naselja Grada Ploče prema funkciji

Naselja prema funkciji	Broj naselja	% (od ukupnog broja naselja)
Regionalno središte	1	11,1
Ostala naselja	8	88,9

Izvor: *Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije* (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 06/03., 03/05., 03/06., 07/10., 04/12., 09/13.)

3. GOSPODARSKE DJELATNOSTI

Socioekonomska struktura stanovništva (struktura prema zaposlenosti) za 2011. godinu ukazala je kako je u Gradu Ploče najviše zaposlenih u djelatnostima tercijarnog ili uslužnog (48,14%) i kvartarnog sektora (33,64%). Prema broju zaposlenih slijede djelatnosti sekundarnog (15,67%) i primarnog sektora (2,55%).

Gospodarski sadržaji (industrijski objekti, malo gospodarstvo i poduzetništvo, obrtničke djelatnosti te sadržaji za turizam i ugostiteljstvo) smještaju se unutar građevinskog područja naselja i unutar zona izdvojenog građevinskog područja izvan naselja. Gospodarske djelatnosti smještaju se u prostor uz uvjet da racionalno koriste prostor, bolje iskoriste i popunjavaju postojeće zone namijenjene ovim djelatnostima, kako bi se spriječilo neopravdano zauzimanje novih površina; da nisu energetske zahtjevne te su prometno primjerene (prometno ne opterećuju lokaciju) i da zadovoljavaju propisane mjere zaštite okoliša (zaštita od buke, mirisa, onečišćavanja zraka, zagađivanja podzemnih i površinskih voda i sl.).

Prostornim planom uređenja Grada Ploča određeni su gospodarski sadržaji sljedećih djelatnosti:

- gospodarske djelatnosti (proizvodne i poslovne) i komunalne infrastrukture
- ugostiteljstvo i turizam
- poljoprivreda, stočarstvo, ribarstvo i marikultura
- šumarstvo

3.1. STRUKTURA POVRŠINA UNUTAR GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA

U građevinskim područjima naselja, na pojedinačnim građevnim česticama, mogu se graditi gospodarske građevine koje svojom veličinom, smještajem u naselju i osiguranjem osnovnih priključaka na komunalnu i prometnu infrastrukturu omogućuju normalno funkcioniranje gospodarskog sadržaja bez štetnog utjecaja na okoliš i normalnog funkcioniranja naselja.

Površine unutar građevinskog područja naselja, u smislu površina isključive namjene, obuhvaćaju gospodarsku i sportsko-rekreacijsku namjenu:

- gospodarska-ugostiteljsko-turistička namjena:
 - hotel u Pločama – T1 (postojeći)

- hotel i hotelsko naselje (djelomično u naselju Ploče, a djelomično u naselju Bačina) – T1 i T2 (lokalitet „Pod cestom“) (planirani)
- kamp Baćinska jezera – T3 (naselje Bačina, lokalitet „Željugrad“) (postojeći)
- luka nautičkog turizma – marina Ploče (uz naselje Bačina) – kopneni dio (T2) (planirani)
- hotel u naselju Banja – Zmijarevići (T1) (planirani)
- sportsko-rekreacijska namjena:
 - sportska dvorana u Pločama – Vranjak 1 (R4) (planirani)
 - nogometna igrališta u naseljima Banja, Komin i Ploče (R7) (planirani)
 - vaterpolo u naselju Rogotin (R10) (planirani)

3.2. STRUKTURA POVRŠINA UNUTAR ZONA IZDOJENOG GRAĐEVINSKOG PODRUČJA IZVAN NASELJA

Površine za razvoj i uređenje prostora izdvojenih građevinskih područja izvan naselja, obuhvaćaju gospodarsku i sportsko-rekreacijsku namjenu:

- gospodarska-proizvodna-pretežito industrijska namjena (I1):
 - Luka Ploče (postojeći)
 - Vranjak 2 (planirani)
 - Vranjak 3 (planirani)
 - Vranjak 4 (planirani)
- gospodarska-proizvodna-prehrambeno-prerađivačka namjena (I3):
 - Rogotin (postojeći)
 - Komin (postojeći)
 - Staševica (planirani)
- gospodarska-poslovna-pretežito trgovačka namjena (K2):
 - Rogotin (istočno od mosta) (planirani)
 - Rogotin (zapadno od mosta) (planirani)
- gospodarska-mješovita-pretežito trgovačka namjena (K5):
 - Rogotin (planirani)
- gospodarska-poslovna namjena (K):
 - Kozjak (planirani)
- gospodarska-mješovito industrijsko-poslovna namjena (IK):
 - Karamatići-Eraci (planirani)
- gospodarska namjena-površine za iskorištavanje mineralnih sirovina (eksploatacijska polja) (E3):
 - lokalitet Obiličevac kod Karamatića (postojeći)
- gospodarska-ugostiteljsko-turistička namjena:
 - lokalitet jezero Modrič-Galičak (T*)-zona u istraživanju, izvan naselja Komin (planirani)
 - hotelsko naselje uz naselje Bačina (T2)-lokalitet Dobrogošće (planirani)
- sportsko-rekreacijska namjena:
 - sportska igrališta kod Baćinskih jezera (R5) (postojeći)
 - kupališne zone-Komin, Dobrogošće, Baćinska jezera (R6) (postojeći)
 - sport i rekreacija Male Bare (R8) (planirani)

Izgradnja novih kapaciteta u turizmu treba usmjeriti u većem dijelu na izgradnju kvalitetnih dopuna postojeće turističke ponude. Za lokacije u istraživanju potrebno je izraditi stručnu podlogu vrednovanja prostora (krajolika, kulturne i prirodne baštine, mogućnost infrastrukturnog opremanja i sl.).

4. OPREMLJENOST PROSTORA INFRASTRUKTUROM

4.1. PROMETNA INFRASTRUKTURA

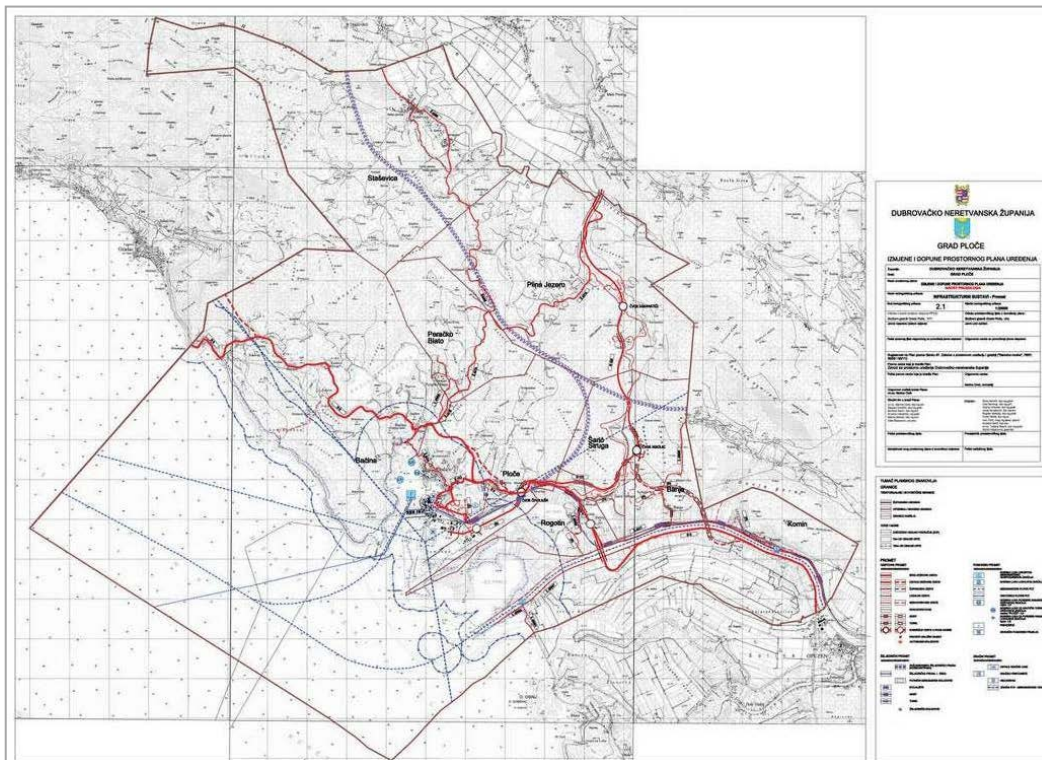
Prometna infrastruktura (cestovni, željeznički, pomorski, riječni i zračni promet) prikazani su na grafičkom prikazu 08..

CESTOVNI PROMET

Cestovnu prometnu mrežu na području Grada Ploča čine javne i ostale nerazvrstane prometnice sa pripadajućim objektima i uređajima. Javne prometnice na području Grada Ploče svrstane su u sljedeće hijerarhijske grupe, prema važećoj *Odluci o razvrstavanju javnih cesta*:

- autoceste:
 - A1 (dionica čvor Karamatići-administrativna granica sa Općinom Pojezerje): 2,0km
- državne ceste:
 - DC-8 (dionica administrativna granica sa Općinom Gradac-administrativna granica sa Gradom Opuzenom): 22,5km
 - DC-413 (DC-8-luka Ploče): 1,9km
 - DC-425 (čvor Karamatići (A1)-čvor Čeveljuša): 8,8km
- županijske ceste:
 - ŽC-6208 (dionica administrativna granica sa Gradom Vrgorcem-ŽC-6276): 8,4km
 - ŽC-6216 (DC-8-DC-413): 2,4km
 - ŽC-6217 (dionica DC-8-administrativna granica sa Gradom Opuzenom): 7,2km
 - ŽC-6276 (dionica administrativna granica sa Općinom Pojezerje-DC-8): 10,5km

Grafički prikaz 08. Infrastrukturni sustavi-promet na području Grada Ploče

Izvor: Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Ploče (u izradi)

- lokalne ceste:
 - LC-69003 (Peračko Blato-ŽC-6276): 0,4km
 - LC-69005 (DC-8-željeznički kolodvor u Rogotinu): 0,5km
 - LC-69006 (kamp Višnjican-LC-69007): 1,4km
 - LC-69007 (dionica DC-8-administrativna granica sa Gradom Opuzenom): 1,1km
 - LC-69009 (dionica ŽC-6217-administrativna granica sa Općinom Kula Norinska): 3,1km

Ukupna duljina evidentiranih nerazvrstanih prometnica iznosi 95,8km. Najviše su zastupljene na području naselja Staševica (20,6km), a najmanje na području naselja Banja (1,7km).

Ukupna duljina cestovne prometne mreže na području Grada Ploče iznosi 166km. Najviše su zastupljene nerazvrstane prometnice (57,5%) sa 95,8km, potom državne ceste (20%) sa 33,2km, potom županijske ceste (17,3%) sa 28,5km, lokalne ceste (3,9%) sa 6,5km te autoceste (1,3%) sa 2,0km.

U narednom razdoblju planiraju se izgradnja državne ceste od čvora Nikolac (DC-425) do Komina (DC-8), kao spojne ceste sa DC-425 na DC-8 s pripadajućim objektima i uređajima, te prema Prostornom planu Dubrovačko-neretvanske županije, u kategoriji županijskih cesta, paralelni poljski put uz koridor spojne brze ceste čvor Ploče 1-Ploče.

U skladu s planiranom izgradnjom novih cestovnih koridora te dogradnjom i/ili modernizacijom postojećih, moguće su izmjene kategorija i trasa pojedinih razvrstanih javnih cesta. Promjene je potrebno provoditi na osnovi utvrđenih mjerila i u skladu s ulogom u osnovnoj prometnoj mreži.

ŽELJEZNIČKI PROMET

Željeznički promet na području Grada Ploče predstavlja željeznička pruga duljine 12,2km (dionica od Ploča do administrativne granice sa Gradom Opuzenom: Ploče-Rogotin-Komin). Čitava pruga svrstava se u prugu za međunarodni promet M304 (Čapljina)-državna granica-Metković-Ploče, kao glavna koridorska pruga koja se nalazi na ogranku koridora RH3. Pruga ima veliku važnost, s obzirom da predstavlja vezu Srednje Europe i Sredozemnog mora. Pruga je na ovoj dionici jednokolosiječna i u potpunosti elektrificirana.

Dugoročno, planirana je izgradnja drugog kolosijeka magistralne pomoćne željezničke pruge i gradnja brze dužjadranske željeznice, koja će dijelom prolaziti kroz teritorij Grada Ploče.

POMORSKI PROMET

Pomorski promet čine luke otvorene za javni promet:

- Luka Ploče (luka od osobitog (međunarodnog) gospodarskog značaja) – teretna i putnička luka
- Luka Komin (luka otvorena za javni promet lokalnog značaja) – putnička luka

Unutar Luke Ploče nalazi se pomorski granični prijelaz-stalni prijelaz I. kategorije za međunarodni promet putnika i roba, s inspeksijskim službama. Sukladno važećoj *Odluci o popisu iskrcajnih mjesta za ribarska plovila koja obavljaju gospodarski ribolov na moru*, unutar Luke određeno je iskrcajno mjesto za ribarska plovila duljine preko 15m.

Morske luke posebne namjene na području Grada Ploče, u skladu sa Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja grada Ploče (u izradi) su:

- vojna luka (morska luka posebne namjene državnog značaja)
- sportska luka (morska luka posebne namjene lokalnog značaja)

U akvatoriju Grada Ploča osigurani su uvjeti za organiziranje pomorskog prometa. Plovni putovi su sljedeći:

- međunarodni plovni put – za povezivanje s prekojadranskim lukama, za prihvat i otpremu različitih vrsta tereta iz i prema svim svjetskim lukama, za pristan putničkih turističkih brodova
- plovni put u unutarnjem prometu – za povezivanje s drugim lukama Države, odnosno Županije

U skladu sa Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije, planira se gradnja:

- luke otvorene za javni promet na ušću rijeke Neretve
- luka nautičkog turizma državnog značaja uz naselje Bačina, kapaciteta do 400 vezova (marina Ploče)

RIJEČNI PROMET

Riječni promet na prostoru doline rijeke Neretve ima svoju obalnu alternaciju, s obzirom na blizinu ušća rijeke Neretve u Jadransko more te mogućnosti kombinacije riječnog i pomorskog prometa.

S obzirom da rijeka Neretva osigurava plovidbu brodova do 1500t, riječni promet potencijal je za čitav Donjoneretvanski kraj, pa tako i Grad Ploče. Njome se omogućava veza grada Ploče sa susjednim manjim naseljima te Opuzenom i Metkovićem.

Prema svojim prometno-geografskim obilježjima rijeka Neretva svrstava se u prilazni plovni put međunarodnog značaja, a klasificira se u plovni put IV. kategorije, koji se smatra plovnim putom velikih gabarita.

U funkciji sigurnosti plovidbe, potrebno je dovršiti zahvate na povećanju maksimalnog gaza do 15m i osigurati uvjete da i brodovi do 110m dužine mogu ploviti do luke u Metkoviću.

ZRAČNI PROMET

Na teritoriju Grada Ploče postoji zračna luka, smještena u kompleksu Luke Ploče, sa međunarodnim graničnim prijelazom II. kategorije i sljedećih prostornih karakteristika:

- dužina staze: 1200m
- širina staze: 30m
- značaj: tercijarni
- referentni kod: 2C

Zbog njenog trenutnog smještaja, zračna luka se ukida i izmješta na za sada neutvrđenu poziciju. Prema Prostornom planu Dubrovačko-neretvanske županije, predviđa se neka druga lokacija u dolini Neretve, s tim da se sagleda mogućnost alternativnih lokacija izvan Delte Neretve.

Na lokaciji Vranjak planira se gradnja heliodroma, prvenstveno u funkciji interventnog povezivanja prostora Grada sa Dubrovnikom kao županijskim središtem, u skladu sa Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije.

POŠTA I TELEKOMUNIKACIJE

U sustavu poštanskog prometa danas su u funkciji četiri jedinice (poštanska ureda): Ploče, Rogotin, Komin i Staševica.

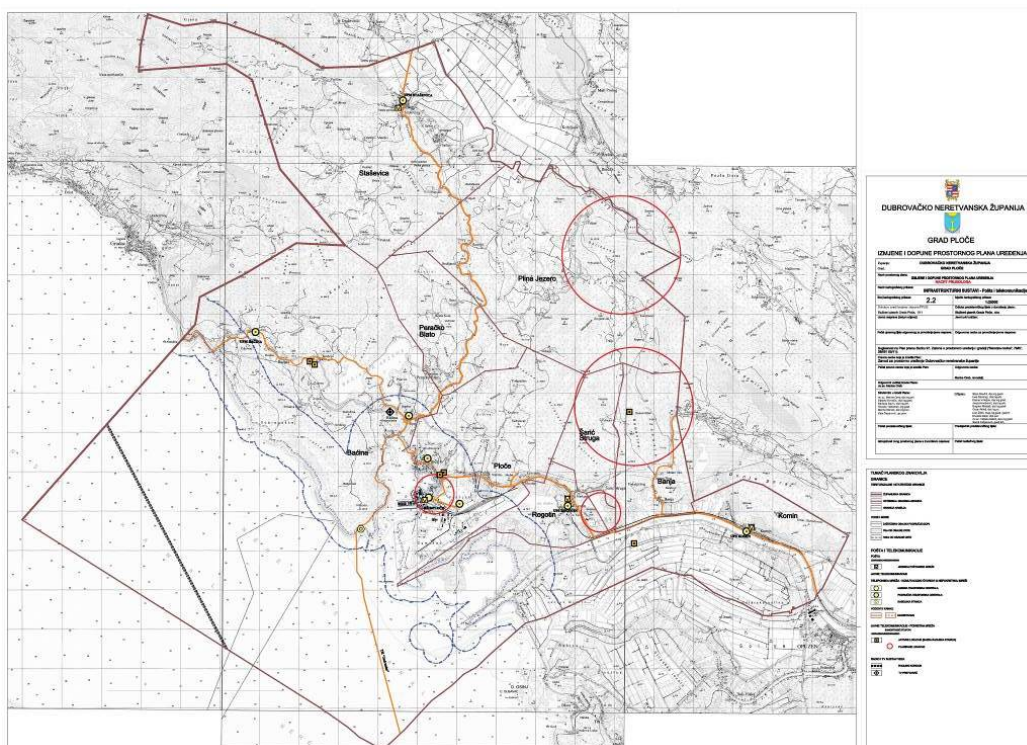
Od postrojenja podsustava fiksnih telekomunikacija, u funkciji je ukupno pet, jedna mjesna (AXE Ploče) i četiri područne centrale (Komin, Rogotin, Bačina, Staševica).

Za podsustav televizijskih i radio veza izgrađen je jedan TV pretvarač južno od Baćinskih jezera (78m n.v., h=24m).

U pogledu javnih telekomunikacija u pokretnoj mreži, danas je pet aktivnih lokacija sa samostojećim antenskim stupovima²⁰ (dvije u Baćini, dvije u Pločama i jedna u Banji), a planiraju se i neke nove lokacije, čiji je smještaj na području Grada Ploča utvrđen temeljem stručne podloge „Zajednički plan razvoja pokretne komunikacijske infrastrukture“. Ovdje se uzimaju u obzir i lokacije za koje još nije određeno da li će biti na teritoriju Grada Ploče, odnosno definiran je radijus u kojem će se stup locirati, a koji obuhvaća nekoliko jedinica lokalne samouprave.

Pošta i telekomunikacije na području Grada Ploče prikazani su na grafičkom prikazu 09..

Grafički prikaz 09. Infrastrukturni sustavi-pošta i telekomunikacije na području Grada Ploče

Izvor: Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Ploče (u izradi)

²⁰ Riječ je o aktivnim lokacijama, dok je Prostornim planom uređenja Grada Ploče utvrđeno ukupno šest lokacija.

4.2. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

ELEKTROENERGETIKA

Na podruđu Grada Ploče unutar sustava elektroopskrbe postoje dva uređaja za prijenos električne energije:

- visokonaponski dalekovod D 110 kV koji povezuje TS 110/35 kV Opuzen s TS 110/35 kV Makarska,
- srednjenaponski dalekovod D 35 kV.

Spomenuti srednjenaponski dalekovod ključan je za cjelokupan prostor Grada, a kao izvor napajanja koristi TS 110/35 kV Opuzen.

Na podruđu Grada Ploče planiraju se:

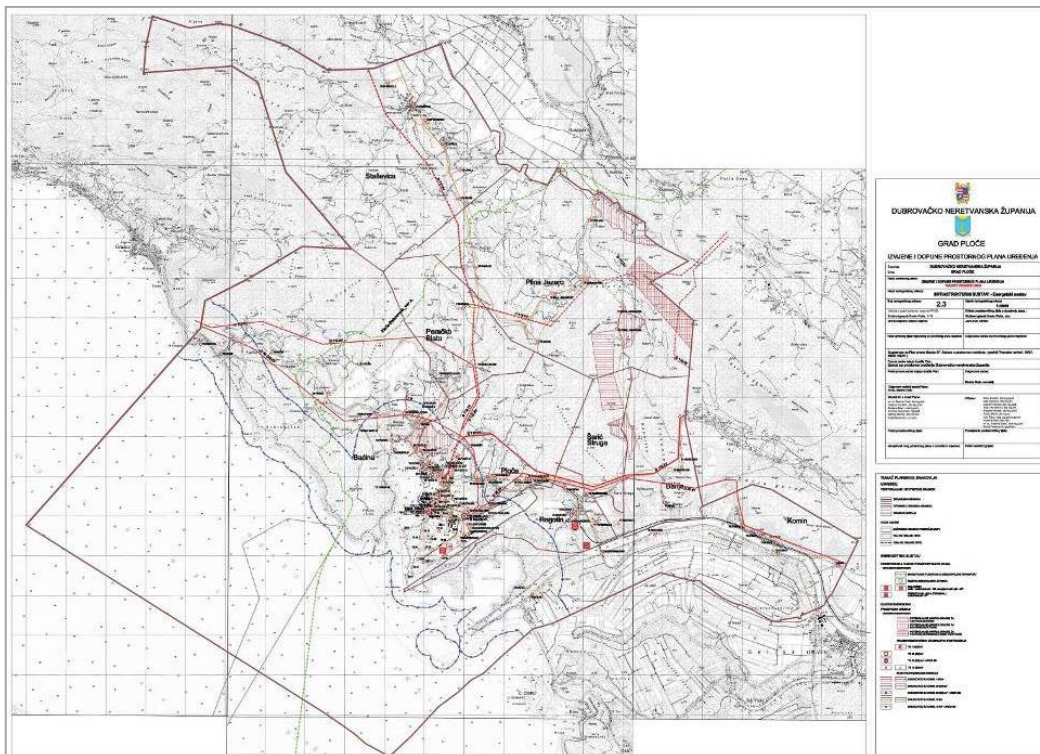
- dalekovod 110 kV Ploče-Vrgorac
- trafostanica TS 110/20(10) kV „Ploče“

Na podruđu Grada Ploča predviđena je plinoopskrba, koja uključuje gradnju građevina za transport plina s pripadajućim objektima odnosno uređajima i postrojenjima:

- magistralni plinovod Split-Ploče (dionica od administrativne granice sa Splitsko-dalmatinskom županijom do čvora Ploče), nazivnog promjera DN 1000mm, maksimalnog operativnog tlaka 75 bara
- Jadransko-jonski plinovod (dionica od čvora Ploče do Prevlake), nazivnog promjera DN 1000mm i maksimalnog operativnog tlaka 75 bara, uz moguću alternativu preko doline Neretve i BiH
- odvojni plinovod za BiH (dionica čvor Ploče-granica BiH), kao magistralni plinovod
- mjerno-redukcijska stanica „Ploče“
- terminal za tekuće terete u Luci Ploče

Energetski sustav na podruđu Grada Ploče prikazan je na grafičkom prikazu 10..

Grafički prikaz 10. Infrastrukturni sustavi-energetski sustav na podruđu Grada Ploče

Izvor: Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Ploče (u izradi)

VODNOSUSTAV

Sustav vodoopskrbe Grada Ploče sastoji se od tri dijela koji se vodom za piće opskrbljuju iz tri vodocrpilišta: Klokun, Butina i Modro oko. Vodocrpilišta Klokun i Modro oko sastavni su dio vodoopskrbnog sustava „Ploče“, dok je vodocrpilište „Butina“ sastavni dio vodoopskrbnog sustava „Vrgorac“. Iz potonjeg se opskrbljuje sjeverni dio Grada, odnosno područje naselja Staševica.

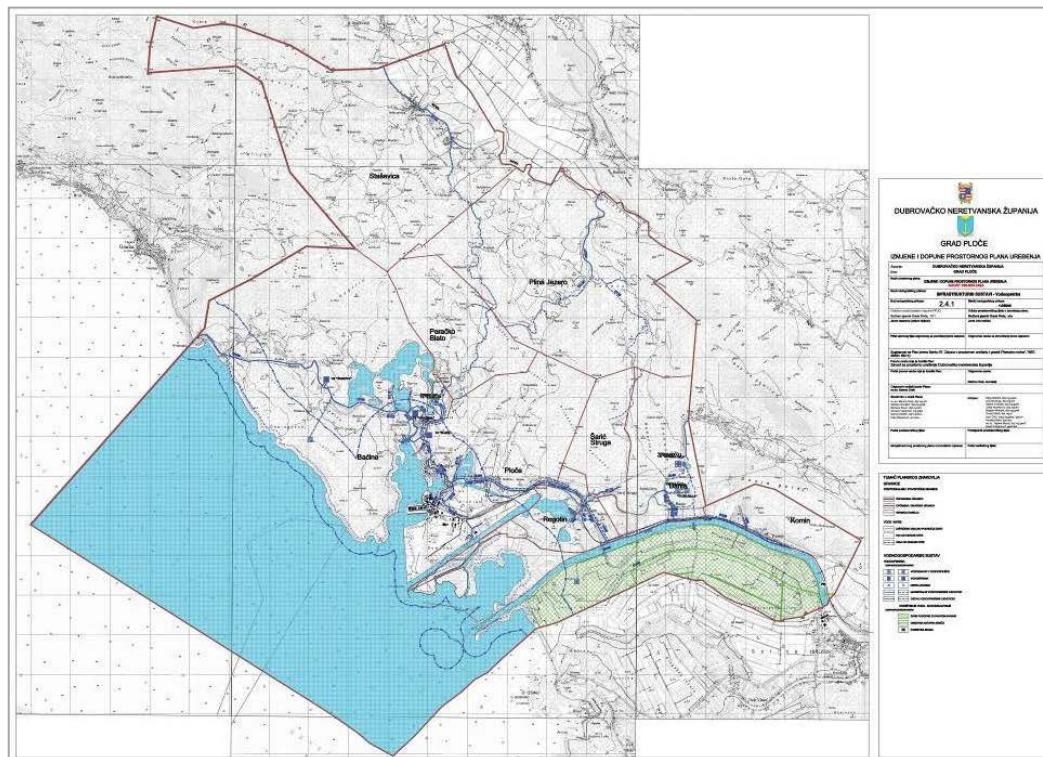
Najveći dio sustava izgrađen je u svim naseljima uzduž obalnog dijela, a vodom za piće opskrbljuje se iz vodozahvata Klokun. Postojeći kapacitet je 100+70l/s pitke vode, koja nije na zadovoljavajućoj razini kakvoće. Uz vodozahvat postoji precrpna stanica CS „Klokun“ iz koje se pune vodospreme VS „Ploče“ i VS „Žukova“.

Predviđa se zadržavanje lokacije Žrnovica kao potencijalnog vodocrpilišta. Prema Prostornom planu Dubrovačko-neretvanske županije, za vodoopskrbni sustav „Ploče“ planira se izgradnja tlačnog cjevovoda crpne stanice CS „Klokun“-VS „Ploče“.

U skladu s karakteristikama krških vodonosnika i obvezom zaštite postojećeg i planiranog izvorišta vode za piće, na prostoru Grada registrirane su četiri zone zaštite izvorišta:

- IV. zona-zona ograničenja
- III. zona-zona ograničenja i nadzora
- II. zona-zona strogog ograničenja i nadzora
- I. zona-zona strogog režima zaštite i nadzora

Grafički prikaz 11. Infrastrukturni sustavi-vodoopskrba na području Grada Ploče

Izvor: Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Ploče (u izradi)

SUSTAV NAVODNJAVANJA

Područje Luke, koje se dijelom nalazi unutar administrativnih granica Grada Ploče, nekada se navodnjavalo preko natapnog sustava vezanog za zahvat na izvoru Modro oko. Sustav je danas oštećen i napušten.

U skladu sa Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije, potrebno je rekonstruirati magistralni natapni kanal u čitavom Donjoneeretvanskom kraju, sanirati natapne mreže i nastaviti radove na kanalskoj distribucijskoj mreži za navodnjavanje.

SUSTAV ODVODNJE

Sustav odvodnje kao sustav razdjelnog tipa izgrađen je samo u nekim dijelovima područja Grada (naselja Ploče i Rogotin). U naseljima gdje kapaciteta sustava javne odvodnje nema, problem se rješava putem individualnih sustava (sabrne jame). Poseban problem u smislu zaštite voda od zagađivanja i onečišćavanja prisutan je unutar kompleksa Luke Ploče.

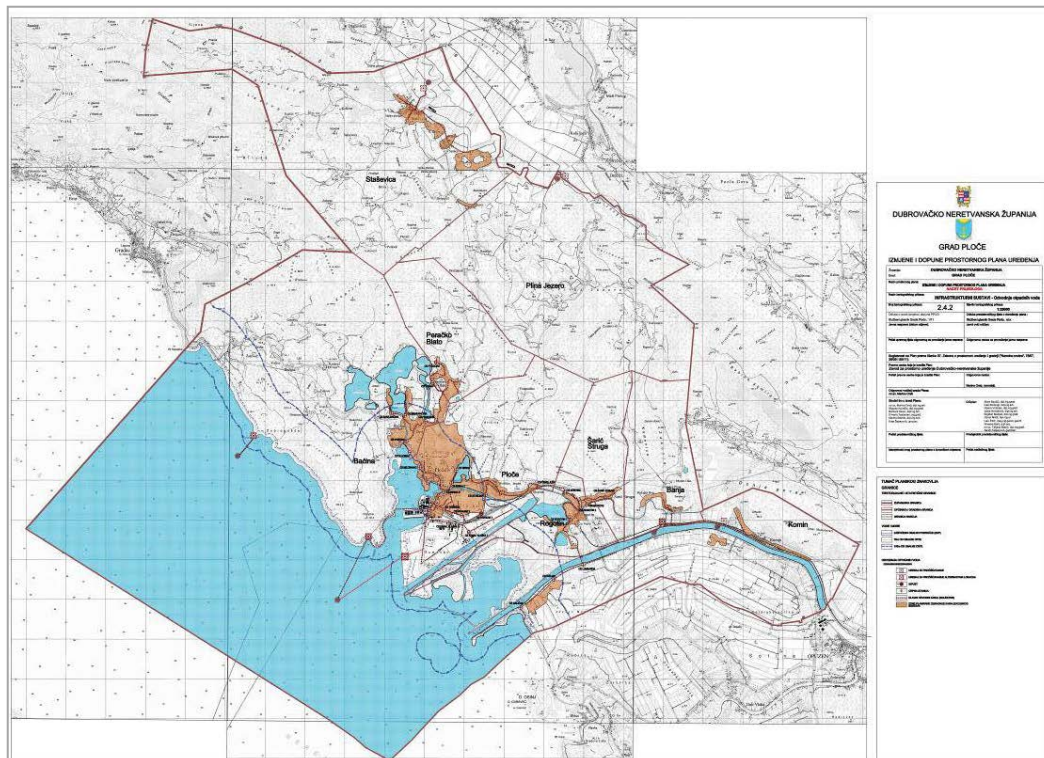
Planom je predviđena izgradnja tri cjelovita zasebna sustava javne odvodnje s vlastitim uređajima za pročišćavanje otpadnih voda:

- prvi sustav – za naselje Bačina, Peračko Blato, Ploče, Rogotin, Šarić Struga
- drugi sustav – za naselje Komin
- treći sustav – za naselje Staševica

Sanitarne otpadne vode kompleksa Luke Ploče moraju se odvoditi u sustav odvodnje Grada Ploča.

Planom je predviđena izgradnja polurazdjelnog sustava javne odvodnje, odnosno izgradnja dva međusobno odvojena podsustava (jedan za odvodnju otpadnih voda i tzv. prve oborinske vode te drugog za odvodnju oborinske vode).

Grafički prikaz 12. Infrastrukturni sustavi-odvodnja otpadnih voda na području Grada Ploče

Izvor: Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Ploče (u izradi)

SUSTAV MELIORACIJSKE ODVODNJE I ZAŠTITA OD POPLAVA

S obzirom na rijeku Neretvu, čiji je donji tok nekad bio izrazita močvarna delta sa jako izraženim meandrima, plitkim jezerima i dubokim tresetištima, još prije 100 godina započelo je izvođenje hidromelioracijskih radova.

Na području Grada Ploče danas postoje brojne zaštitne i regulacijske građevine koje štite od visokih voda: lijevi i desni obrambeni nasip Neretve s obrambenim zidom u Kominu (dionica more-Opuzen), tunel „Bačina“ na izlazu iz Baćinskih jezera i dr.

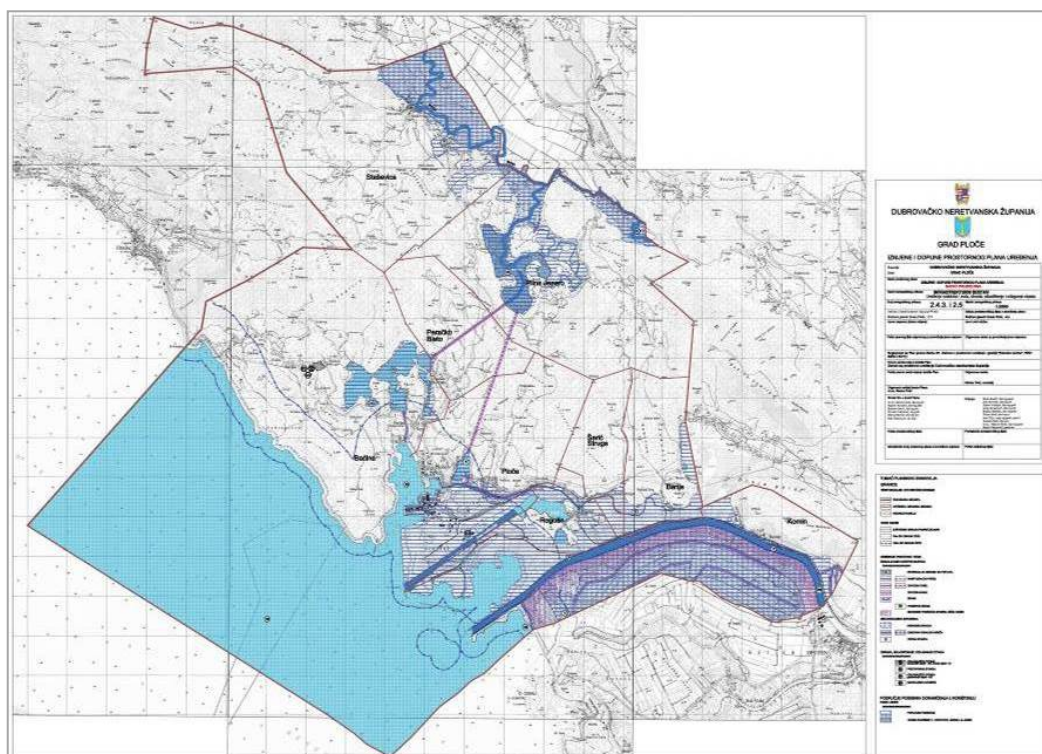
U budućnosti, prioritet predstavlja zaštita od poplavnih voda uz intenziviranje radova na zaštiti slijevnih površina od erozije i uređenje bujica. Potrebno je spriječiti neplanske i nekontrolirane melioracije na preostalim močvarnim područjima, kao i uništavanje izgrađenih objekata melioracijskog sustava. Potrebno je provoditi radove na melioracijskoj odvodnji na čitavom Donjoneretvanskom području, a to obuhvaća: osiguranje obala nasipima jezera Birina i spojnih kanala (dionica jezero Birina-Crna Rijeka-more), izgradnju tunela „Birina“ između Vrgorsko polja i jezera Birina, izgradnju betonskih preljevnih građevina ispred ulaza u tunel „Birina“ i dr.

GOSPODARENJE OTPADOM

Na području Grada Ploča otpad se odlaže na odlagalištu „Lovornik“, koji se nalazi 6km zapadno od naselja Ploče i 500m od naselja Bačina, neposredno uz državnu cestu DC-8. Na odlagalištu se odlaže komunalni, bolnički, vojni i industrijski otpad s područja Grada Ploče.

U skladu sa utvrđenim sustavom gospodarenja otpadom u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, do realizacije županijskog centra za gospodarenje otpadom potrebno je dovršiti sanaciju postojećeg odlagališta i omogućiti privremeno zadržavanje u funkciji odlaganja samo komunalnog otpada.

Grafički prikaz 13. Infrastrukturni sustavi-uređenje vodotoka i voda, obrada, skladištenje i odlaganje otpada na području Grada Ploče

Izvor: Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Ploče (u izradi)

Potencijalna lokacija u sustavu gospodarenja otpadom na području Grada Ploča i dalje je lokacija Lovornik, površine 2,3ha. Nakon izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom, odlagalište Lovornik biti će moguće koristiti isključivo kao odlagalište inertnog otpada, za smještaj pretovarnih stanica i odlagalište izdvojeno skupljenih vrsta otpada, do otpreme na središnje mjesto u Županiji, u skladu sa Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije. Sustav melioracijske odvodnje, zaštita od poplava i gospodarenje otpadom prikazani su na grafičkom prikazu 13..

5. ZAŠTITA I KORIŠTENJE DIJELOVA PROSTORA OD POSEBNOG ZNAČAJA

5.1. ZAŠTITA PRIRODNE BAŠTINE

OSOBITO VRIJEDNI PREDJELI-PRIRODNI KRAJOBRAZI

Na području Grada Ploče, u skladu sa Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije, predlaže se očuvati sljedeće osobito vrijedne predjele-prirodne krajobrazne:

- Krstina-Višnjica kod Ploča
- Područje Vrgorskog polja (jezera)

Za navedena područja predviđena za zaštitu temeljem Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije, propisuje se obaveza izrade stručnih obrazloženja ili stručne podloge radi pokretanja postupka zaštite.

ZAŠTIĆENI DIJELOVI PRIRODE

Temeljem Zakona o zaštiti prirode, na području Grada Ploče zaštićeni su sljedeći dijelovi prirode:

- u kategoriji „poseban rezervat-ihtiološko-ornitološki“: jugoistočni dio delte rijeke Neretve
- u kategoriji „značajni krajobraz“: Modro oko i jezero uz naselje Desne-Kula Norinska

Temeljem istog Zakona, na području Grada Ploče predlaže se zaštititi sljedeće dijelove prirode:

- u kategoriji „park prirode“: Delta Neretve
- u kategoriji „posebni rezervat-ihtiološko-ornitološki“: proširenje postojećeg na način da se obuhvati cjelovito ušće

Radi eventualnog utvrđivanja novih područja vrijednih zaštite, potrebno je nastaviti rad na vrednovanju prirode.

U korištenju i planiranu uporabe prirodnih dobara, potrebno je onemogućiti ugrožavanje i oštećivanje biljnih i životinjskih vrsta, sačuvati mrežu očuvanih biotopa te ublažiti posljedice na prirodu izvedenih i planiranih zahvata i građevina, posebno u vodnom gospodarstvu.

EKOLOŠKA MREŽA

Ekološka mreža Republike Hrvatske proglašena je Uredom o ekološkoj mreži (Narodne novine, 124/13.) i predstavlja područja ekološke mreže Europske unije NATURA 2000. Ekološku mrežu čine područja očuvanja značajna za ptice-POP i područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove-POVS.

Na području Grada Ploče područja ekološke mreže RH (NATURA 2000) navedena su u tablici 10..

Tablica 10. Područja ekološke mreže RH na području Grada Ploča

Redni broj	Vrsta	Naziv područja	Oznaka
1.	Područja očuvanja značajna za ptice – POP (Područja posebne zaštite – SPA)	Delta Neretve	HR1000031
2.		Biokovo i Rilić	HR1000030
3.	Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS (Predložena Područja od značaja za Zajednicu – pSCI)	Delta Neretve	HR5000031
4.		Krotuša	HR2000951
5.		Matica-Vrgoračko polje	HR2001046

Izvor: Državni zavod za zaštitu prirode

Svi planovi, programi i/ili zahvati koji mogu imati značajan negativan utjecaj na ciljne vrste i staništa te cjelovitost ekološke mreže podliježu provedbi postupka ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, sukladno važećem Zakonu o zaštiti prirode.

Sukladno mehanizmu EU Direktive o staništima, dijelovi ekološke mreže mogu se štititi u nekoj od kategorija zaštićenih područja, ili donošenjem posebnih planova upravljanja, te mehanizmom provedbe ocjene prihvatljivosti za prirodu svakog ugrožavajućeg zahvata.

5.2. ZAŠTITA KULTURNE BAŠTINE

Područje Grada Ploče bogato je kulturno-povijesnim nasljeđem. Sastoji se od dijelova nekadašnje mletačke Dalmacije, Dubrovačke republike te doline Neretve, koja je jednim dijelom povijesti bila dio Osmanskog Carstva, a od 18. stoljeća je dio Mletačke Republike. U tom kontekstu, područje Grada Ploče je granično područje koje se ističe bogatstvom različitih utjecaja s jedne strane, a s druge neprekinutim kontinuitetom življenja od prapovijesti i antike do danas.

U skladu sa Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije, zaštićena i evidentirana kulturna dobra na području Grada Ploče prikazana su tablicom 11..

Tablica 11. Zaštićena i evidentirana kulturna dobra na području Grada Ploče

Vrsta	Naziv spomenika	Naselje
Zaštićena kulturna dobra	zaseok Tomaševići, Podmeđine	Baćina
	Starokršćanska bazilika Sv.Andrije	Baćina
	Crkva Sv.Luke	Baćina
	Crkva Sv.Jurja	Baćina
	Vila rustika	Baćina
	Arheološka zona Zavod	Baćina
	Zadružni dom Baćina	Baćina
	Spomenik NOB	Baćina
	Spomen park	Ploče
	Kuća u Gradcu	Ploče
	Crkva Velike Gospe u Obilježevcu	Ploče
	Crkva Sv.Ivana na Osinju	Ploče

Evidentirana kulturna dobra	Ruralna cjelina Plina	Plina
	Ruralna cjelina Komin	Komin
	Prostor uz obale Baćinskih jezera	
	Kulturni krajolik doline Neretve-područje oko Neretve uz deltu	

Izvor: *Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije* (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 06/03., 03/05., 03/06., 07/10., 04/12., 09/13.)

Prostornim planom uređenja Grada Ploče definirana su i sljedeća kulturna dobra:

- pojedinačni arheološki lokaliteti
 - prapovijesni arheološki lokaliteti:
 - gomile oko zaseoka Eraci
 - gomile na vrhu Obličevca
 - gomile na Vranini
 - gomile u Bristi
 - antički arheološki lokaliteti:
 - Baćina Zađe
 - Baćina Zavod
 - „Arstina Zidina“ na kraju Vrila
 - ostaci crkve u Staševici
 - srednjovjekovni arheološki lokaliteti:
 - nekropola stećaka na Sladincu u Baćini
 - okolica crkve Sv.Luke u Baćini
 - nekropola Grebine
 - nekropole oko crkve Sv.Ivana na Zavali
 - srednjovjekovna nekropola u Eracima
 - srednjovjekovna nekropola na Ogradi u Eracima
 - srednjovjekovna nekropola u istočnoj Plini između Šarić Struge i Vrbice
 - nekropola uz crkvu Svih Svetih u Bristi
- ruralni sklopovi i sklopovi tradicijske arhitekture
 - sklop Damić u Rogotinu
- sakralna kulturna dobra
 - crkva Sv.Ante na Pasiki
 - crkva Sv.Jure u Pasičini
 - crkva Svih Svetih u Bristi
 - crkva Sv.Ivana na Zavali
 - kapela Sv.Paskala
 - župna crkva Presvetog Trojstva u Rogotinu
 - kapela Sv.Nikole na groblju u Rogotinu
 - crkva Sv.Ante Padovanskog u Kominu
 - grobišna kapelica i groblje Sv.Roka i Liberana u Kominu
- fortifikacije
 - kula u Zavali
 - utvrđeni sklop u komšiluku Eraci

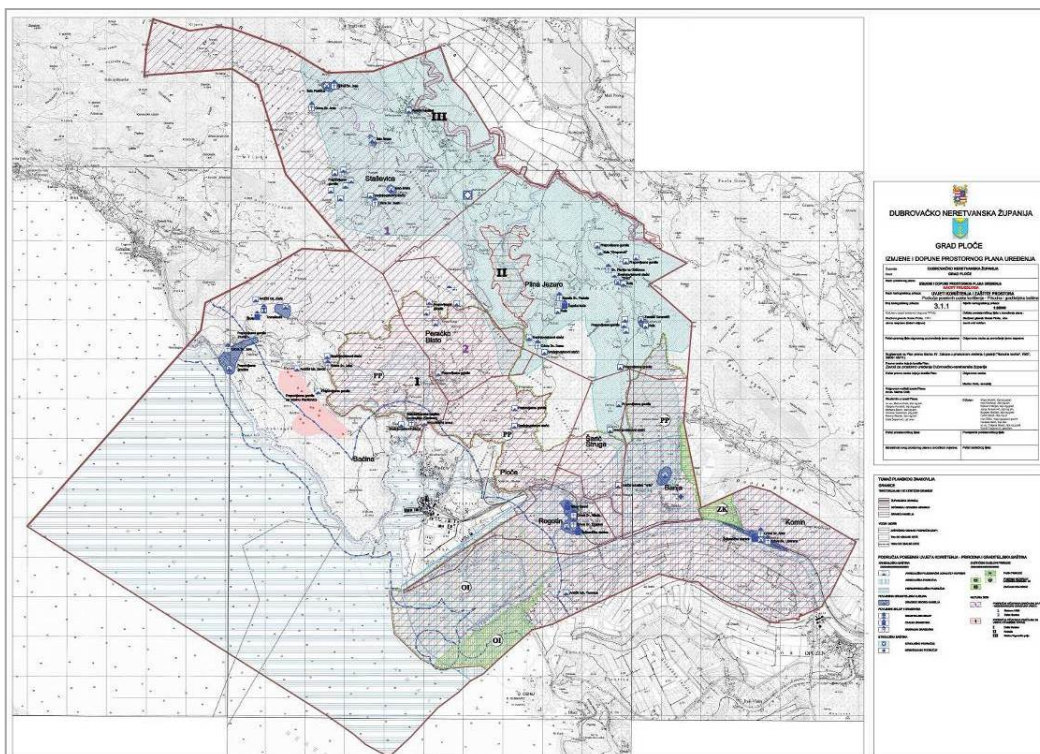
- ruševine „Grupkovića kule“ na Obličevcu
- kula u Karamatićima u Plini

- civilna kulturna dobra
 - škola u Baćini
 - željeznička stanica u Rogotinu
 - željeznička stanica u Kominu
 - ostaci stare župne kuće u „Kuli“ u Plini

Zaštita kulturno-povijesnih, ambijentalnih i drugih prostornih cjelina određena je zonom zaštite, dok je za pojedinačna kulturna dobra nivo zaštite vezan za provedenu kategorizaciju istih. Predmetno je regulirano važećim Zakonom koji regulira zaštitu i očuvanje kulturnih dobara.

Prirodna i kulturna baština na području Grada Ploče prikazani su na grafičkom prikazu 14.

Grafički prikaz 14. Uvjeti korištenja i zaštite prostora-Područja posebnih uvjeta korištenja-prirodna i graditeljska baština na području Grada Ploče

Izvor: Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Ploče (u izradi)

5.3. PODRUČJA POSEBNIH KARAKTERISTIKA

Područjima posebnih karakteristika ovdje se smatraju područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća za koje se propisuju mjere posebne zaštite. Osnovne mjere i zahtjevi zaštite i spašavanja u najvećoj mjeri sadržane su u načelima i mjerama planiranja prostora.

ZAŠTITA OD POPLAVA

Prostornim planom uređenja Grada Ploče određeno je obvezno provođenje mjera zaštite od poplava u svim dijelovima Grada Ploče izloženim plavljenju, a gdje su ugroženi ljudski životi, materijalni resursi te površine i vodovi prometne i komunalne infrastrukture.

U funkciji zaštite od poplava, na prostoru Grada potrebno je odrediti liniju plavljenja. U svrhu sprječavanja poplavnog i štetnog djelovanja poplavnih voda, predviđena je gradnja i održavanje zaštitnih vodnih građevina, kao i obavljanje zaštitnih radova i zahvata u funkciji provođenja mjera obrane od poplava i plavljenja.

U skladu sa Zakonom o vodama, a nizom odluka Dubrovačko-neretvanske županije te nadležnog Ministarstva, utvrđena je vanjska granica uređenog i neuređenog inundacijskog pojasa jezera, močvara, vodotoka, hidromelioracijskih kanala i drugih vodnogospodarskih objekata na području Donje Neretve (područje Grada Ploče). U inundacijskom pojasu zabranjena je svaka gradnja i druge radnje kojima se može onemogućiti izgradnja i održavanje vodnih građevina, na bilo koji način umanjiti protočnost korita i pogoršati vodni režim te povećati stupanj ugroženosti od štetnog djelovanja vodotoka.

ZAŠTITA OD POTRESA

Nakon što se odradi seizmotektonsko zoniranje Dubrovačko-neretvanske županije, potrebno je izvršiti geotehničko zoniranje Općina i Gradova (M 1:25000), odnosno mikrozoniranje pojedinih urbanih cjelina (M 1:5000). Lociranje građevinskih područja i građevina u prostornim planovima užih područja mora se provoditi u skladu sa seizmotektonskim zoniranjem Županije i geotehničkim zoniranjem Općina i Gradova, odnosno geotehničkim mikrozoniranjem urbanih cjelina.

Protupotresno projektiranje građevina, kao i građenje, treba provoditi sukladno važećem Zakonu koji regulira pitanje gradnje i postojećim tehničkim propisima.

SKLANJANJE LJUDI

Sklanjanje ljudi osigurava se izgradnjom skloništa osnovne i dopunske zaštite, te prilagođavanjem pogodnih prirodnih, podrumskih i drugih pogodnih građevina za funkciju sklanjanja ljudi. Skloništa osnovne zaštite su otpornosti 100-300 kPa, a dopunske zaštite otpornosti 50 kPa. Zone obvezne izgradnje skloništa i lokacija pojedinog skloništa ili dvonamjenskog objekta, utvrđuju se uz suglasnost nadležnog tijela uprave.

ZAŠTITA OD POŽARA

Prostornim planom uređenja Grada Ploče, pridržavajući se odredbi nadležnih propisa, osigurani su vatrogasni prilazi do svih građevina. Planom su osigurani i koridori cjevovoda za količine vode potrebne za gašenje požara.

Za naselje Ploče, s gustoćom izgrađenosti izgrađenog dijela građevinskog područja većom od 30%, kao i većim nepokretnim požarnim opterećenjem, treba utvrditi pojačanje mjere zaštite, odnosno: ograničenje broja etaža,

izgradnju požarnih zidova, ograničenje namjene na djelatnosti s minimalnih požarnim opasnostima i izvedbu dodatnih mjera zaštite (vatrodojava, pojačan kapacitet hidrantske mreže).

Mjere zaštite od požara temelje se na procjeni ugroženosti od požara i planu zaštite od požara.

Specifične mjere i uvjeti građenja propisuju se specifičnim propisima iz područja zaštite od požara.

ZAŠTITA OD TEHNOLOŠKIH NESREĆA

Na području Grada Ploče potencijalne su tehnološke nesreće, s obzirom na velike površine osigurane za proizvodnu namjenu (proizvodnja, skladištenje, manipuliranje industrijskim tvarima) te je potrebno poduzeti sve mjere zaštite.

Izvori mogućih tehnoloških nesreća su pokretni (transport opasnih tvari prometnicama i cjevovodima) i nepokretni (tvornice, skladišta).

Metode za rangiranje rizičnih djelatnosti i procjena opasnosti od mogućih nesreća određene su posebnim propisima. Za planirane djelatnosti kod kojih postoji rizik od tehnoloških nesreća treba odrediti uvjete za njihovo lociranje u odnosu na rang rizičnosti i procjenu opasnosti.

6. OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI

Tablica 12. Opći pokazatelji razvojnih kretanja na području Grada Ploče

Demografska struktura	Razmještaj i struktura stanovništva	Broj stanovnika	10135 (2011.)
		Indeks kretanja broja stanovnika	93,5 (2001.-2011.)
		Prirodni prirast stanovništva	-28 (2013.)
	Razmještaj i struktura kućanstava	Broj kućanstava	3381 (2011.)
		Indeks rasta broja kućanstava	102,7 (2001.-2011.)
		Prosječna veličina kućanstva	3,00
Socijalno-gospodarska struktura	Ekonomski razvoj	Indeks razvijenosti	94,49 %
		Stupanj razvijenosti	III.

Izvor: Državni zavod za zaštitu prirode;
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije

Tablica 13. Struktura naselja i područja za razvoj izvan naselja

Obilježje sustava naselja	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti	Broj naselja	9
		Gustoća naselja	70
		Gustoća naseljenosti	78,6 stan./km ² (2011.)
Korištenje zemljišta u naseljima	Površina naselja	Površina naselja	12894 ha
		Površina GP naselja-ukupno planirana	300,35 ha
		Udio GP u odnosu na ukupnu površinu Grada	1,62 %
	Građevinska područja	Udio izgrađenog GP u odnosu na	0,68 %

	(GP)	ukupnu površinu Grada	
		Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	0,94 %
		Udio neuređenog GP u odnosu na ukupno GP	utvrditi će se kroz IIDPPU Grada Ploča koje su u izradi
		Broj stanovnika/ukupna površina GP	33,74 stan./ha
		Broj stanovnika/izgrađena površina GP	utvrditi će se kroz IIDPPU Grada Ploča koje su u izradi
		Broj stanovnika/uređena površina GP	utvrditi će se kroz IIDPPU Grada Ploča koje su u izradi
Izdvojena građevinska područja (izvan naselja)	Izdvojena građevinska područja (IGP)	Površina izdvojenog građevinskog područja izvan naselja-ukupno planirana	utvrditi će se kroz IIDPPU Grada Ploča koje su u izradi
		Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP	utvrditi će se kroz IIDPPU Grada Ploča koje su u izradi
		Ugostiteljsko-turistička namjena	9,87 ha
		Gospodarska namjena-ukupna (proizvodna, poslovna, infrastrukturna, OIE i dr.)	utvrditi će se kroz IIDPPU Grada Ploča koje su u izradi
		Sport i rekreacija	10,64 ha
		Područja posebne namjene	12,67 ha
		Površina groblja	4,32 ha
		Ukupni planirani smještajni kapacitet u TRP	utvrditi će se kroz IIDPPU Grada Ploča koje su u izradi
		Broj turističkih postelja po km obalne crte	utvrditi će se kroz IIDPPU Grada Ploča koje su u izradi

Izvor: Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Ploče (u izradi)

Tablica 14. Postojeća infrastrukturna opremljenost na području Grada Ploče

Prometna infrastruktura	Cestovni promet	Duljina cesta po vrstama	autoceste – 2,0 km
			državne ceste – 33,2 km
			županijske ceste – 28,5 km
			lokalne ceste – 6,5 km
			nerazvrstane ceste – 95,8 km
		Udio pojedinih vrsta cesta	autoceste – 1,3 %
	državne ceste – 20 %		
	županijske ceste – 17,3 %		
	lokalne ceste – 3,9 %		
	nerazvrstane ceste – 57,5 %		
	Cestovna gustoća (duljina cesta/površina područja)	0,54km/km ²	
	Željeznički promet	Duljina pruge prema vrsti	pruga za međunarodni promet M304 – 12,2 km
		Udio pojedinih vrsta željezničkih pruga	pruga za međunarodni promet M304 – 100 %
		Gustoća željezničkih pruga (duljina/površina područja)	0,09 km/km ²
Zračni promet	Broj zračnih luka prema vrstama	zračna tercijarnog značaja – 1	
	Površina zračnih luka	podatak nije dostupan (utvrditi će se naknadno)	
Pomorski promet	Broj luka prema vrsti	putnička luka - 1	
		putničko-teretna luka – 1	
	Površina kopnenog dijela luke	podatak nije dostupan (utvrditi će se naknadno)	

		Luke nautičkog turizma prema broju vezova	400 vezova (planirano)
	Riječni promet	Broj riječnih luka prema veličini i rijeci	rijeka Neretva – obalna alternacija
		Klasa i duljina plovnih putova	prilazni plovni put međunarodnog značaja (plovni put IV.kategorije) - 10,6 km
	Elektroničke komunikacije	Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika	0,05
Energetska infrastruktura	Opskrba električnom energijom	Duljina elektroopkrbnih vodova	75 postrojenja različitih tipova sa ukupnom instaliranom snagom 27,56 MVA
		Udio i duljina elektroopkrbnih vodova prema vrsti	podatak nije dostupan (utvrditi će se naknadno)
	Opskrba plinom	Duljina plinovoda	nije evidentirano
		Udio prema vrsti plinovoda	nije evidentirano
	Opskrba naftom	Duljina naftovoda	nije evidentirano
Opskrba vodom i odvodnja otpadnih voda	Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	Duljina javne vodoopkrbne mreže	12,5 km
		Potrošnja pitke vode l/stanovniku	podatak nije dostupan (utvrditi će se naknadno)
	Pročišćavanje otpadnih voda	Duljina kanalizacijske mreže	5,0 km
		Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda-broj i kapacitet	nije evidentirano
Gospodarenje otpadom	Odlagališta otpada	Broj i površina odlagališta prema vrsti	odlagalište komunalnog, bolničkog, vojnog i industrijskog otpada „Lovornik“ - 2,3 ha
		Sanacija neuređenih odlagališta (broj, površina)	podatak nije dostupan (utvrditi će se naknadno)

Izvor: Grad Ploče;

Odluka o razvrstavanju javnih cesta (Narodne novine, 66/15.)

Tablica 15. Korištenje i zaštita značajnih prostora na području Grada Ploče

Korištenje prirodnih resursa	Poljopriveda	Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta	1703,52 ha	
		Udio poljoprivrednog zemljišta	utvrditi će se kroz IIDPPU Grada Ploča koje su u izradi	
		Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku	0,17 ha/stan.	
	Šumarstvo	Ukupna površina šumskog zemljišta	5239,8 ha	
		Udio šumskog zemljišta	utvrditi će se kroz IIDPPU Grada Ploča koje su u izradi	
		Površina šumskog zemljišta po stanovniku	0,52 ha/stan.	
	Vode	Površine površinskih voda prema vrsti (jezero, ribnjak, umjetni bazeni, more)	vodotoci	222,88 ha
			jezera	194,78 ha
			more	5337,27 ha
			kanali	12,75 ha
			retencije	128,5 ha
		Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu Grada	vodotoci	1,2 %
			jezera	1,05 %
			more	28,7 %
kanali	0,07 %			
	retencije	0,7 %		
	Duljina vodotoka	podatak nije dostupan (utvrditi će se naknadno)		
Morska obala	Morska obala-dužina obalne crte	podatak nije dostupan		

			(utvrditi će se naknadno)
	Mineralne sirovine	Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama mineralnih sirovina	podatak nije dostupan (utvrditi će se naknadno)
Zaštićene prirodne vrijednosti	Zaštićena područja prirode	Broj i površina zaštićenih područja	poseban rezervat-ihtiološko-ornitološki „jugoistočni dio delte rijeke Neretve - 250 ha ²¹ značajni krajobraz „Modro oko i jezero uz naselje Desne-Kula Norinska“ - 370 ha ²²
		Područja ekološke mreže, prema vrsti	POVS područja
	Delta Neretve 23792,5ha		
	Krotuša 157,15ha		
POP područja	Biokovo Rilić 37717,9ha		
	Delta Neretve 23792,5ha		
Kulturna dobra	Struktura registriranih kulturnih dobara	Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara	podatak nije dostupan (utvrditi će se naknadno)
		Broj ili udio obnovljenih kulturnih dobara	podatak nije dostupan (utvrditi će se naknadno)
		Broj ili udio ugroženih kulturnih dobara	podatak nije dostupan (utvrditi će se naknadno)

Izvor: Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Ploče (u izradi);
Državni zavod za zaštitu prirode

Tablica 16. Dokumenti prostornog uređenja na području Grada Ploče

Pokrivenost prostornim planovima	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	Broj donesenih PP	1
		Broj donesenih izmjena i dopuna PP	3
		Broj PP u izradi	1
Provedba prostornih planova		Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama	podatak nije dostupan (utvrditi će se naknadno)
Urbana preobrazba		Broj PP ili pojedinačnih zahvata	1
		Površina	18598 ha (površina Grada, uključujući i morski dio)
Urbana sanacija		Broj izdanih rješenja o ozakonjenju	250
		Planovi sanacije, izmjene i dopune PP	podatak nije dostupan (utvrditi će se naknadno)

Izvor: Grad Ploče;
Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Ploče (u izradi)

²¹ Ukupna površina rezervata, koja obuhvaća i dio teritorija susjedne jedinice lokalne samouprave.

²² Ukupna površina značajnog krajobraza, koja obuhvaća i dio teritorija susjedne jedinice lokalne samouprave.

III. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA

1. IZRADA PROSTORNIH PLANOVA

PROSTORNI PLAN UREĐENJA GRADA PLOČE

Prostorni plan uređenja Grada Ploče donesen je za područje Grada Ploče na 19. sjednici Gradskog vijeća održanoj 12. lipnja 2007. godine i objavljen u Službenom glasniku Grada Ploče, br. 07/07..

Cilj izrade Plana bio je sagledavanje cjelovitog prostornog razvitka područja Grada Ploča te valorizacija prostora uz omogućavanje daljnjeg razvoja u prostoru. Prostornim planom utvrđena je koncepcija, oblici i način korištenja prostora, uzimajući u obzir prirodne i stvorene resurse, razvojnu orijentaciju kao i postojeće stanje te ograničenja u prostoru.

U lipnju 2008. donesene su prve *Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Ploča* (Službeni glasnik Grada Ploča, 02/08.), potom u srpnju 2011. (Službeni glasnik Grada Ploča, 04/11.) te u prosincu 2012. godine *Ciljane izmjene i dopune* (Službeni glasnik Grada Ploča, 07/12.).

Trenutno su u izradi nove izmjene i dopune, čija je Odluka o izradi objavljena u Službenom glasniku Grada Ploče, br. 01/11..

PLANOWI KOJI SU PRETHODILI PROSTORNOM PLANU UREĐENJA GRADA PLOČE

Do izrade Prostornog plana uređenja Grada Ploče 2007. godine bili su izrađeni sljedeći prostorni planovi za područje Grada Ploče:

- *Prostorni plan (bivše) Općine Ploče (Kardeljevo)* (Službeni glasnik Općine Kardeljevo, 11/87.)
- *Generalni urbanistički plan Ploče (Kardeljevo)* (Službeni glasnik Općine Kardeljevo, 11/87.)
- *PUP „Stražnica-Mali Milosavac“* (Službeni glasnik Općine Kardeljevo, 11/87.)
- *PUP Peračko Blato*
- *PUP Prišnica, 1988.*
- *PUP Birina* (Službeni glasnik Općine Kardeljevo, 11/87.)

PROSTORNI PLANOWI UŽEG PODRUČJA

Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Grada Ploče, koje su trenutno u izradi, propisana je izrada sljedećih prostornih planova užeg područja (urbanistički planovi uređenja-UPU), prikazanih na kartografskom prikazu 3.3. UVJETI KORIŠTENJA I ZAŠTITE PROSTORA-Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite:

- UPU Bačina	- površina obuhvata 80,61ha
- UPU Komin	- površina obuhvata 45,17ha
- UPU Ploče	- površina obuhvata 274,54ha
- UPU Rogotin-Šarić Struga	- površina obuhvata 53,24ha
- UPU „Pod cestom“	- površina obuhvata 14,59ha
- UPU „Željograd“	- površina obuhvata, 6,38ha
- UPU Banja-Batinovići	- površina obuhvata 9,03ha
- UPU poslovne zone Rogotin	- površina obuhvata 13,12ha
- UPU industrijske i poslovne zone Rogotin/Komin/Banja	- površina obuhvata 54,89ha
- UPU Dobrogošće	- površina obuhvata 47,75ha
- UPU gospodarske zone Staševica	- površina obuhvata nije poznata
- UPU Jezero Modrič-Galičak	- površina obuhvata 29,91ha

- UPU zone rekreacije „Male Bare“	- površina obuhvata 17,69ha
- UPU industrijsko-poslovne zone Karamatići-Eraci	- površina obuhvata 6,00ha
- UPU poslovne zone Kozjak	- površina obuhvata 20,00ha

PROSTORNI PLAN PODRUČJA POSEBNIH OBILJEŽJA

Za potencijalni park prirode „Donja Neretva“ koja bi obuhvaćala čitavu deltu rijeke Neretve, predviđena je izrada Prostornog plana područja posebnih obilježja (PPPP0).

2. PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA

U skladu sa Zakonom o prostornom uređenju (Narodne novine, 153/13.), prostorni planovi se provode izdavanjem lokacijske dozvole, dozvole za promjenu namjene i uporabu građevine, rješenja o utvrđivanju građevne čestice, potvrde parcelacijskog elaborata (u smislu Zakona to su akti za provedbu prostornih planova) te građevinske dozvole na temelju posebnog zakona. Akt za provedbu prostornog plana izdaje se u skladu sa spomenutim Zakonom, prostornim planom i drugim propisima donesenim na temelju spomenutog Zakona i posebnim propisima, ako spomenutim Zakonom nije propisano drukčije.

Sva problematika glede provedbe prostornih planova regulirana je važećim Zakonom o prostornom uređenju.

Upravno tijelo Dubrovačko-neretvanske županije, ako spomenutim Zakonom nije propisano drukčije, izdaje na svojem području akte za provedbu prostornih planova za zahvate u prostoru planirane među ostalim i prostornim planom područne (regionalne) razine, prostornim planom lokalne razine izvan područja velikog grada te prostornim planovima lokalne razine na području velikog grada i drugog grada ili općine.

U smislu spomenutog zakona, prostornim planovima lokalne razine smatraju se prostorni plan uređenja grada, odnosno općine, generalni urbanistički plan i urbanistički plan uređenja, izuzev urbanističke planove uređenja državnog i županijskog značaja. U skladu sa Prostornim planom uređenja Grada Ploče, čije su izmjene i dopune trenutno u izradi, do donošenja urbanističkih planova uređenja mogu se izdavati lokacijske dozvole za infrastrukturu, rekonstrukciju postojećih prometnica i građevine javne namjene. Lokacijske dozvole za stambene, stambeno-poslovne i poslovne građevine u izgrađenim dijelovima građevinskog područja mogu se izdavati na uređenim građevnim česticama, tj.onima koje imaju osiguran pristup, priključak vodovoda i odvodnje ili sabirnu jamu kapaciteta 10 ES na mjestima gdje nema izvedene odvodnje.

3. PROVEDBA DRUGIH DOKUMENATA KOJI UTJEČU NA PROSTOR

Drugi dokumenti koji utječu na prostor Grada Ploče prvenstveno se odnose na dokumente na razini Grada Ploče te Dubrovačko-neretvanske županije.

DOKUMENTI NA RAZINI GRADA PLOČE

Dokumenti na razini Grada Ploče od utjecaja na Prostorni plan i prostorni razvoj Grada obuhvaćaju sljedeće:

- *Plan gospodarenja otpadom* (Službeni glasnik Grada Ploča, 02/11.)
- *Procjenu ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od katastrofa i velikih nesreća za područje Grada Ploča* (Službeni glasnik Grada Ploča, 07/12.)
- *Plan zaštite i spašavanja Grada Ploča* (Službeni glasnik Grada Ploča, 07/12.)
- *Program ukupnog razvoja Grada Ploče* (Dunea, prosinac 2008.)
- *Program ukupnog razvoja Grada Ploče* (Micro projekt d.o.o., prosinac 2012.)
- drugi dokumenti

Plan gospodarenja otpadom za Grad Ploče donesen je na sjednici Gradskog vijeća Grada Ploča održanoj 29.prosinca 2010.godine, i objavljen u Službenom glasniku Grada Ploče, br. 02/11.. Plan gospodarenja otpadom odnosi se na razdoblje 2010.-2017.godine i ima ključnu ulogu u uspostavi održivog gospodarenja otpadom. Glavna svrha Plana je dati pregled tokova otpada i mogućnosti postupanja s istim.

Planom gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije, na području Grada Ploče predviđeni su zeleni otoci (22), reciklažno dvorište (1), rashladni kontejner (1), kompostana (1), reciklažno dvorište građevinskog materijala (1) i pretovarna stanica (1). Sukladno Planu gospodarenja otpadom za Grad Ploče, određivanje lokacije zelenih otoka, kompostane i reciklažnog dvorišta građevinskog materijala predviđeno je kroz izradu Studije za odabir lokacije elemenata cjelovitog sustava gospodarenja otpadom. Određivanje lokacije reciklažnog dvorišta bilo je predviđeno kroz izradu UPU Grada Ploče, i to na mjestu saniranog odlagališta „Lovornik“. Lokacija rashladnog kontejnera predviđena je u užem urbanom centru grada Ploče, dok pretovarne stanice na mjestu saniranog odlagališta „Lovornik“.

Postojeći kapaciteti u sustavu cjelovitog gospodarenja otpadom Grada Ploče obuhvaćaju sljedeće:

- posude za prikupljanje otpada iz kućanstava (305)
- kazeta za odlaganje otpada koji sadrži azbest (1)
- kontejneri za odvojeno prikupljanje papira (4)

Za osigurati cjeloviti sustav gospodarenja otpadom potrebno je uspostaviti slijedećih objekata/kapaciteta za postupanje s otpadom:

- nadogradnja elemenata za prikupljanje otpada iz kućanstava
- zeleni otoci
- rashladni kontejner
- kompostana
- reciklažno dvorište
- reciklažno dvorište građevinskog materijala
- pretovarna stanica
- nadogradnja sustava transporta

Planom gospodarenja otpadom propisane su mjere za upravljanje, odnosno mjere zaštite okoliša tijekom sanacije i rada odlagališta „Lovornik“ (opće mjere, vode, zrak, buka, mjere zaštite okoliša od mogućih ekoloških nesreća, mjere zaštite okoliša nakon prestanka korištenja i dr.).

Planom gospodarenja otpadom identificirana su sljedeća divlja odlagališta na području Grada Ploča: Rogotinski most, odlagalište uz cestu za Baćinska jezera, područje Laništa, između magistrale i stare ceste prema glavnom odlagalištu otpada, naseleji Katić, Galeb, Zavala i Plina Jezero. Planom gospodarenja otpadom predviđena je sanacija neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša, sa sljedećim aktivnostima: izrada Programa sanacije divljih odlagališta, izvlačenje, utovar i transport otpada, uredno vođenje dokumentacije o sanacijskom postupku, hortikulturno uređenje saniranog prostora divljih odlagališta, postavljanje oznaka o zabrani odlaganja otpada na lokacijama i povremeni nadzor na lokaciji s ciljem sprječavanja ponovnog odlaganja otpada.

Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od katastrofa i velikih nesreća za područje Grada Ploča donesena je na sjednici Gradskog vijeća Grada Ploča održanoj 28.studenog 2012.godine, i objavljena u Službenom glasniku Grada Ploča, br. 07/12.. Procjena ugroženosti je temeljni dokument za izradu planova zaštite i spašavanja za područje Grada Ploča. Sadrži prosudbu moguće ugroženosti stanovništva i materijalnih dobara od opasnosti, nastanka i posljedica prirodnih i civilizacijskih katastrofa, te prosudbu vlastitih mogućnosti za zaštitu i spašavanje. Prilikom donošenja Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja

Grada Ploče te donošenja prostornih planova užeg područja, potrebno je ugraditi mjere zaštite od prirodnih i drugih nesreća sukladno pozitivnim zakonskim propisima.

U prilogu Procjene ugroženosti dani su *Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja Grada Ploča* (rujan 2011.), koja moraju biti sastavni dio buduće prostorno-planske dokumentacije bilo koje razine (PPU, UPU). Pri izmjenama i dopunama navedenih dokumenata nužno je uzeti u obzir razmatranje svih parametara iz Zahtjeva zaštite i spašavanja, te sukladno pozitivnim zakonskim propisima, ugradnja istih u prostorne planove.

Zahtjevi zaštite i spašavanja odnose se na vrste mogućih ugroza koje mogu pogoditi stanovništvo, materijalna dobra i okoliš na području Grada Ploča. Utvrđuju se i propisuju preventivne mjere čijom će se implementacijom umanjiti posljedice i učinci djelovanja prirodnih i antropogenih katastrofa i velikih nesreća po kritičnu infrastrukturu te povećati stupanj sigurnosti stanovništva, materijalnih dobara i okoliša.

Plan zaštite i spašavanja Grada Ploča donesen je na sjednici Gradskog vijeća Grada Ploča održanoj 28. studenog 2012. godine, i objavljen u Službenom glasniku Grada Ploče, br.07/12.. Kao temeljni dokument za njegovu izradu poslužila je Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od katastrofa i velikih nesreća za područje Grada Ploča.

Programi ukupnog razvoja Grada Ploče (PUR) izrađeni su u prosincu 2008. (Dunea), potom u prosincu 2012. godine (Micro projekt d.o.o.). Riječ je o strateškim razvojnim dokumentima, kao temeljnim dokumentima razvoja lokalne zajednice, koji daju uvid u postojeće stanje, ali i omogućavaju planiranje, provedbu i kontrolu postavljenih smjernica ukupnog razvitka u određenom periodu. Preduvjet donošenja ovih lokalnih strateških razvojnih dokumentima je usklađenost s razvojnim dokumentima višeg reda, odnosno Razvojnou strategijom Dubrovačko-neretvanske županije.

U Programu ukupnog razvoja postavljeni su sljedeći strateški ciljevi za Grad Ploče (*Program ukupnog razvoja Grada Ploče*, Micro projekt d.o.o., prosinac 2012.):

1. Razvijeno gospodarstvo temeljeno na geoprometnom položaju i prirodnim resursima
2. Visok stupanj zaštite okoliša i ekološki održive proizvodnje energije
3. Razvijena društvena i komunalna infrastruktura

Svaki od ciljeva sadrži prioritete sa definiranim razvojnim projektima, čija je realizacija predviđena kroz srednjeročno razdoblje od 2012. do 2016. godine. Za svaki definirani razvojni projekt određen je operativni plan. Primjer razrade jednog strateškog cilja prikazan je tablicom 17..

Tablica 17. Strateški cilj *Razvijeno gospodarstvo temeljeno na geoprometnom položaju i prirodnim resursima* sa pripadajućim prioritetima i razvojnim projektima

Prioritet 1. Unaprjeđenje turističke infrastrukture	
1.	Izletište i trim-staza Izvidnica-Oči Neretve
2.	Neretvanski gusari-igrokaz
3.	Program revitalizacije eko-etno sela na području Grada Ploče
4.	Izgradnja nautičke marine i marine za mega jahte
5.	Strategija razvoja turizma i turističkih naselja
6.	Stara škola u Bačini-turistički prihvatni centar
7.	Hotelsko naselja Dobrogošće
8.	Hotelsko naselje Ušće
9.	Auto-kamp Bačinska jezera
Prioritet 2. Razvoj autohtone „Neretvanske“ poljoprivrede i prateće prerađivačke industrije	
10.	Poticanje poljoprivrede i prerađivačke industrije
11.	Izgradnja Neretvanskog eko centra za sjeme
12.	Program jačanja kapaciteta za usklađivanje hrvatske poljoprivredne prakse s EU legislativom o zaštiti prirode i okoliša
13.	Otkupna stanica za grožđe i vinarija
14.	Otkupna stanica i pogon za preradu voća i povrća
15.	Dom Stjepan Radić – pogon za preradu maslina
Prioritet 3. Uređenje cestovne infrastrukture	
16.	Odmorište Bačinska jezera
17.	Izgradnja spojne ceste Banja-Komin
Prioritet 4. Jačanje podrške poduzetništvu	
18.	Poduzetnički inkubator
19.	Plan koncesijskog korištenja imovine
20.	Tehnološki centar
21.	Ploče-Vaš poslovni grad
22.	Izgradnja komunalne zone u MO Komin
23.	Izgradnja veletržnice u sklopu komunalne zone
24.	Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa u poduzetničkoj zoni Vranjak-Ploče
25.	Razvoj centra izvrsnosti transporta i komplementarnih grana gospodarstva

Izvor: Program ukupnog razvoja Grada Ploče, Micro projekt d.o.o., prosinac 2012.

Program ukupnog razvoja sadrži načine praćenja, kontrole i ažuriranja istog, uzevši u obzir dinamiku i brzinu gospodarskih promjena, kako na regionalnom, tako i nacionalnom planu. Programom ukupnog razvoja postiže se fleksibilnost u promjenjivim gospodarskim kretanjima.

DOKUMENTI NA RAZINI DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

Od dokumenata županijske razine, temeljni dokument prostornog uređenja je Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije, koji sadrži prostornu i gospodarsku strukturu Dubrovačko-neretvanske županije, sustav središnjih naselja regionalnog značenja, sustav razvojne regionalne infrastrukture, osnove za uređenje i zaštitu

prostora, mjerila i smjernice za gospodarski razvoj, za očuvanje i unaprjeđenje prirodnih, kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti, mjere za unaprjeđenje i zaštitu okoliša te druge elemente od važnosti za Županiju.

Shodno članku 61. Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine, 153/13.), prostorni plan niže razine, u ovom slučaju *Prostorni plan uređenja Grada Ploče*, mora biti usklađen sa prostornim planom više razine, odnosno *Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije*.

Od ostalih dokumenata županijske razine, u kategoriji razvojnih i programskih dokumenata, koji se inkorporiraju u Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije i Prostorni plan uređenja Grada Ploče, izrađeni su sljedeći:

- *Izvešće o stanju prostora Dubrovačko-neretvanske županije i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Dubrovačko-neretvanske županije za razdoblje 2005.-2009. godine* (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 09/05.),
- *Plan gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije* (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 08/08.),
- *Rudarsko geološka osnova/studija Dubrovačko-neretvanske županije* (Hrvatski geološki institut Zagreb, 2008.),
- *Prirodoslovna podloga za izmjene i dopune Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije* (Državni zavod za zaštitu prirode, siječanj 2009.),
- *Stručna ekspertiza gospodarskog razvitka Dubrovačko-neretvanske županije, s naglaskom na turizam* (Urbing d.o.o. Zagreb, veljača 2009.),
- *Program zaštite okoliša Dubrovačko-neretvanske županije* (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 06/10.),
- *Razvojna strategija Dubrovačko-neretvanske županije 2011.-2013.* (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 04/11.),
- *Plan zaštite i spašavanja Dubrovačko-neretvanske županije* (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 10/12.),
- *Izvešće o stanju okoliša Dubrovačko-neretvanske županije za razdoblje 2007.-2010. godine* (APO d.o.o., Zagreb 2014.),
- *Plan korištenja obnovljivih izvora energije na području Dubrovačko-neretvanske županije-završni nacrt prijedloga Plana* (Oikon d.o.o. Zagreb, siječanj 2015.),
- i dr..

4. PROVOĐENJE ZAKLJUČAKA, SMJERNICA, PRIJEDLOGA ZA UNAPRIJEĐENJE, PREPORUKA, AKTIVNOSTI ODNOSNO MJERA IZ PRETHODNOG IZVJEŠĆA O STANJU U PROSTORU

Prethodno Izvešće o stanju u prostoru doneseno je na 12. sjednici Gradskog vijeća u travnju 2002. godine i objavljeno u Službenom glasniku Grada Ploče, br. 05/02.. Izvešće je izrađeno sukladno bivšem Zakonu koji je regulirao područje prostornog uređenja (Zakon o prostornom uređenju, Narodne novine, br.30/94., 68/98., 35/99., 61/00., 32/02., 100/04.) i koji je pritom utvrdio obvezu izrade dva dokumenta praćenja stanja u prostoru: *Izvešće o stanju u prostoru* i *Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru*.

Predmetno Izvešće o stanju u prostoru i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru (Službeni glasnik Grada Ploče, 05/02.) obradili su problematiku stanja i poteškoća u razvoju Grada Ploča. Izvešće o stanju u prostoru obuhvatilo je analizu provođenja dokumenata prostornog uređenja i drugih dokumenata, odnosno:

- pokrivenost područja Grada Ploča prostornim planovima,
- konceptualna obilježja prostornog razvitka na temelju Prostornog plana bivše Općine Ploče,
- opću ocjenu i nedostatke prostorno-planske dokumentacije i razloge za njenu izmjenu ili dopunu, odnosno eventualno stavljanje izvan snage.

Ocjene iz ovog Izvješća poslužile su kao podloga za izradu elaborata *Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Grada Ploča*.

Programom mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Grada Ploča obuhvaćene su sljedeće mjere:

1. Izrada izmjena ili dopuna postojećih dokumenata prostornog uređenja.
Procjenjeno je kako se treba pristupiti izradi izmjena i dopuna tadašnjeg Prostornog plana Općine Kardeljevo do 2000. godine te da treba donijeti Odluku o izradi Prostornog plana uređenja Grada Ploče jer se ukazala potreba za njegovim donošenjem.
2. Izrada novih prostornih planova i dokumenata prostornog uređenja.
Pristupiti Izmjenama i dopunama Generalnog urbanističkog plana Kardeljeva te izradi novog Generalnog plana za Grad Ploče, detaljnog plana servisno industrijske zone „Vranjak“ i urbanističkog plana za dio naselja Komin.
3. Pribavljanje podataka i stručnih podloga za izradu prostornih planova
Za pripremu izrade prostornih planova koristiti se svim raspoloživim podacima koji su relevantni za izradu prostornih planova.
4. Sadržaj i način donošenja prostornih planova (urbanistička osnova, urbanističko arhitektonsko rješenje, stručna podloga).
Odrediti sadržaj planova sukladno važećim nadležnim Zakonima i posebnim propisima.
5. Uređenje građevinskog zemljišta.
Provesti uređenje građevinskog zemljišta (građenje javnih površina, nerazvrstanih cesta, javne rasvjete, objekata i uređaja za opskrbu pitkom vodom, objekata i uređaja za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda te uređenje groblja) s ciljem podizanja kvalitete življenja.

Do danas je donesen novi *Prostorni plan uređenja Grada Ploča* (Službeni glasnik Grada Ploča, 07/07.), dvije izmjene i dopune (Službeni glasnik Grada Ploča, 02/08., 04/11.) i jedna ciljana izmjena i dopuna Plana (Službeni glasnik Grada Ploča, 07/12.). Trenutno su u fazi izrade nove izmjene i dopune, u skladu sa *Odlukom o izradi Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Ploča* (Službeni glasnik Grada Ploča, 01/11.). Istim je propisana izrada 15 prostornih planova užeg područja (urbanističkih planova uređenja), kojima će se propisati uvjeti provedbe svih zahvata u prostoru unutar svog obuhvata.

Zaključci, smjernice i preporuke iz prethodnog Izvješća o stanju u prostoru i Programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Grada Ploče provode se kroz odredbe za provođenje do sada izrađenih i donešenih prostorno-planskih dokumenata (Prostorni plan uređenja Grada Ploče sa nekoliko izmjena i dopuna) i na temelju njih izrađene projektne dokumentacije za različite zahvate unutar područja Grada Ploča.

IV. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI

1. POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA DALJNJEG ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU GRADA PLOČE OBZIROM NA OKOLNOSTI, SEKTORSKA OPTEREĆENJA I IZAZOVE

Područje Grada Ploča, kao prostor visokog intenziteta korištenja, izgrađeno je područje s koncentracijom gospodarskih kapaciteta i zaposlenih, koje se nastavlja uz Neretvu sve do Opuzena i Metkovića. U luci Ploče, uključujući navedeni prostor uz Neretvu do Metkovića, koncentrirani su svi lučki pretovarni kapaciteti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, čime predstavlja važno prometno središte ne samo županijskog, već i nacionalnog i međunarodnog karaktera. Demografska analiza pokazala je kako je Popisom 2011. godine na području Grada Ploča živjelo je ukupno 10135 stanovnika, što u odnosu na 2001. i 1991. godinu predstavlja blagi pad. Unutar Grada Ploča izrazita je polarizacija naseljenosti, sa koncentracijom gotovo 59,3% stanovništva u jednom naselju-gradskom naselju Ploče, kao centralnom i najvažnijem naselju Grada.

Na području Grada potrebno je postići ravnomjerniji demografski razvoj, odnosno disperziju naseljenosti i osiguranje povoljnog kretanja stanovništva (prostornog i prirodnog), koja će najprije obuhvatiti najbliža naselja (Bačina, Rogotin, Komin), a po potrebi i ostala udaljenija naselja. Kako bi se osiguralo navedeno, potrebno je osigurati ostanak domaćeg stanovništva i poticati doseljavanje mladog i radno sposobnog stanovništva, a za potrebe planiranog gospodarskog razvoja. U manjim naseljima uz naselje Ploče i udaljenija naselja potrebno je riješiti prisutne infrastrukturne probleme (vodoopskrba, odvodnja, prometna infrastruktura i dr.) i time poboljšati uvjete života. Poboljšanjem ekonomske situacije (obnova postojeće gospodarske situacije, otvaranje novih radnih mjesta i dr.) za očekivati je upravo poboljšanje uvjeta života i blagi porast broja stanovnika.

U budućnosti će biti potrebno osigurati prostor za veće površine za raznovrsne poslovne prostore i kvalitetne gospodarske sadržaje. Pri određivanju zona za razne namjene i oblike građenja, potrebno je respektirati potrebu zaštite prostora u pogledu razvijanja drugih namjena. Ovdje se misli na vrijedno poljoprivredno zemljište te objekte prirodne i kulturne baštine.

Stanje infrastrukture potrebno je unaprjeđivati i proširivati u skladu sa planovima razvoja, a odnosi se na prometnu (cestovni, željeznički, pomorski, riječni, zračni, pošta i telekomunikacije) infrastrukturu i komunalnu infrastrukturu (elektroenergetika, vodnogospodarski sustav, navodnjavanje, odvodnja, melioracijska odvodnja, gospodarenje otpadom). Potrebno je rješavati probleme onečišćenja, osobito voda i mora, zbog nepostojanja potpunog sustava odvodnje s uređajima za pročišćavanje otpadnih voda naselja, turističkih objekata i industrije.

Namjenom površina je predviđen prostor za neophodne sadržaje potrebe za funkcioniranje svakodnevnog života, ali i onih koji će doprinjeti razvoju Grada Ploča u budućnosti. Planom je stavljen naglasak na razvoj turističke ponude za koju postoje prirodni i kulturno-povijesni potencijali. Planirane su zone za čistu industriju, malu privredu, sport, rekreaciju, turizam i ugostiteljstvo. Korištenjem navedenih resursa i komparativnih prednosti u Gradu Pločama bi se razina kvalitete života mogla podići.

2. OCJENA POTREBE IZRADE NOVIH I/ILI IZMJENE I DOPUNE POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA NA RAZINI GRADA PLOČE

Trenutno su u izradi Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Ploča, na osnovi *Odluke o izradi Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Ploče* (Službeni glasnik Grada Ploča, 01/11.).

Ocjenom stanja u prostoru utvrđena su određena planska ograničenja u postupcima provođenja dokumenta prostornog uređenja te izdavanja akata kojima se odobrava građenje, potom neusklađenosti sa Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije, neusklađenost katastarskih podataka sa novim katastarskim izmjerama te neusklađenosti sa zakonskom regulativom, što se odražava u postupku provedbe strateškog dokumenta, postupcima izdavanja akata kojima se odobrava građenje, komunalnom i infrastrukturnom opremanju građevinskih područja.

Osnovni utvrđeni ciljevi i programska polazišta u izmjenama i dopunama Plana u izradi, osim rješavanja gore spomenutih uočenih ograničenja, obuhvaćaju i korekciju obalne crte prema stvarnom stanju za pojedine katastarske općine, korekciju građevinskih područja te pojedine točkaste izmjene (građevinska područja naselja, građenje izvan građevinskih područja naselja i dr.).

Buduća prostorno-planska dokumentacija mora biti usklađena sa prostornim planovima višeg reda, važećom zakonskom regulativom iz područja prostornog uređenja i gradnje, važećim sektorskim dokumentima i propisima od važnosti za prostor i lokalnu zajednicu.

Izvješće o stanju u prostoru sadrži elemente koje je potrebno ugraditi u buduće prostorno-planske dokumente, bilo kroz izradu novih ili izmjene i dopune postojećih (tematske cjeline polazišta i analize i ocjene stanja i trendova prostornog razvoja prikazanih u ovom Izvješću).

Potrebno je unaprjeđenje infrastrukture, odnosno poboljšanje postojeće i planiranje nove, na već utvrđenim koridorima i na novim prostorima, a prema definiranim potrebama. Potrebno je preispitati postojeću lokaciju Zračne luke na području Grada, te njenu buduću lokaciju, s obzirom da je Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije predviđeno njeno preseljenje.

Potrebno je također, sukladno posebnim propisima, na odgovarajućim lokacijama predvidjeti prostor za prihvat hidroaviona koji bi održavali veze između otoka i kopna, odnosno dužobalne i prekoobalne veze, što je potrebno prikazati u Prostornom planu uređenja Grada Ploče.,,

Prostornim planom uređenja Grada Ploče propisana je izrada 15 prostornih planova užeg područja (urbanističkih planova uređenja), čiju je izradu potrebno naknadno preispitati, a nakon što se utvrdi infrastrukturna opremljenost područja za koja je predviđena izrada urbanističkih planova uređenja. Shodno tome, ovisno o potrebi, za ukinuti je izradu dijela urbanističkih planova uređenja.

Izrada urbanističkih planova uređenja, posebice za neizgrađene zone gospodarske i/ili sportsko-rekreativne namjene, također ovisi o potrebama Grada i planovima razvoja u bližoj budućnosti te je potrebno naknadno preispitati i njihovu izradu.

Potrebno je pristupiti izradi prostornih planova užeg područja za neuređene dijelove građevinskog područja i za izgrađene dijelove tih područja planiranih za urbanu preobrazbu ili urbanu sanaciju (primjerice Urbanistički plan uređenja za gradsko naselje Ploče, kao središnje i najveće naselje Grada). Urbanistički plan uređenja propisuje uvjete provedbe svih zahvata u prostoru unutar svog obuhvata.

3. PREPORUKE MJERA I AKTIVNOSTI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA

Tri su osnovne komponente budućeg prostornog razvoja Grada Ploče:

- razvijeno gospodarstvo temeljeno na geoprometnom položaju i prirodnim resursima
- visoki stupanj zaštite okoliša i ekološki održive proizvodnje energije

- razvijena društvena i komunalna infrastruktura

Razvoj gospodarstva temelji se primarno na unaprjeđenju turističke infrastrukture (izletišta i trim-staza Izvidnica-Oči Neretve, Program revitalizacije eko-etno sela na području Grada, izgradnja nautičke marine i marine za mega jahte i dr.), razvoju autohtone „Neretvanske“ poljoprivrede i prateće prerađivačke industrije (poticanje poljoprivrede i prerađivačke industrije, izgradnja Neretvanskog eko centra za sjeme i dr.), uređenju cestovne infrastrukture (odmorište Baćinska jezera, izgradnja spojen ceste Banja-Komin) i aktivnosti s kojima se želi ojačati poduzetništvo kroz realizaciju sljedećeg:

- poduzetničkog inkubatora
- tehnološkog centra
- izgradnju komunalne zone u MO Komin
- izgradnju veletržnice u sklopu komunalne zone
- rješavanje imovinsko-pravnih odnosa u poduzetničkoj zoni Vranjak-Ploče
- i dr.

Kako bi se ostvarili visok stupanj zaštite okoliša i ekološki održiva proizvodnja energije poticati će se proizvodnja energije iz obnovljivih izvora (solarni krovovi, solarna polja) i sljedeće aktivnosti:

- izgradnja kanalizacijskog sustava s mehaničko-biološkim pročištačem u MO Komin
- čišćenje fekalnog taloga dna jezera Vlaška
- kanalizacijski sustav Grada Ploče
- izgradnja kanalizacijskog sustava u MO Šarić Struga, Stablina i Banja
- rekonstrukcija kanalizacijske i vodovodne infrastrukture MO Crpala, Spilice, Gnječi
- izgradnja kanalizacijskog sustava u Rogotinu

U aspektu društvene i komunalne infrastrukture prioritet je u budućnosti izgradnja sportske infrastrukture, odnosno:

- sportska i ribarska lučica
- pješačke i biciklističke staze na Baćinskim jezerima (II.faza)
- izgradnja igrališta i boćališta u naselju Šarić Struga
- brdske biciklističke staze
- sportski centar u Peračkom Blatu
- izgradnja pomoćnog igrališta s umjetnom travom južno od nogometnog igrališta NK Gusar na Pržini
- izgradnja sportsko-rekreacijskog centra u Stablina
- rekreacijski kompleks u MO Banja
- izgradnja bazena u Pločama
- izgradnja i uređenje nogometnog igrališta „Jadran“ Ploče

Ostali prioriteti u aspektu društvene i komunalne infrastrukture su:

- komunalno uređenje grada:
 - završetak vodovoda Ploče-Komin
 - produbljenje kanala jezero Vlaška-more
 - izgradnja umjetnog jezera Krotuša
 - šetalište s prostorom za izletništvo
 - gradska plaža
 - uređenje i opremanje dječjeg igrališta u Kominu
 - izgradnja šetnice u Kominu
 - vodovodna mreža u MO Šarić Struga
 - sanacija tunela u Stablinskoj ulici

- iskop kanala u dužini od 10km i povezivanje Staševice s rijekom Neretvom
- uređenje cestovnog ulaza u Rogotin
- uređenje cestovnog ulaza u Mostinu
- izgradnja protupožarnih putova i asfaltiranje lokalnih prometnica MO Crpala, Spilice, Gnječi
- obnova pročelja stambenih objekata na području grada Ploče
- katastarska izmjera na području grada Ploče
- unaprjeđenje socijalnih i obrazovnih sadržaja:
 - izgradnja staračkog doma i dnevnog boravka za stare i nemoćne
 - stambeno naselje Vojarna
 - gradski volonterski centar
 - centar za udruge
 - proširenje i sanacija mjesnog groblja Sv.Roka u Kominu
 - sanacija i uređenje gradskog groblja Laniština
 - multimedijalni centar
 - škola stranih jezika
 - sanacija i opremanje prostora za potrebe Sveučilišta Dubrovnik-odjel Ploče
 - izgradnja dječjeg vrtića u Pločama
- rekonstrukcija i izgradnja kulturne infrastrukture:
 - rekonstrukcija Doma kulture u Peračkom Blatu
 - rekonstrukcija Doma kulture u Kominu
 - rekonstrukcija Doma kulture u Rogotinu
 - izgradnja Doma kulture na Banji
 - izgradnja pristupne ceste do arheoloških iskopina stećaka u Krvavcu

V. ZAKLJUČAK

Izvješće o stanju u prostoru Grada Ploče izrađeno je na temelju dostupnih podataka iz nadležnosti određenih državnih tijela, tijela Dubrovačko-neretvanske županije i Grada Ploča, javnopravnih tijela te drugih pravnih osoba s javnim ovlastima određene posebnim propisima, koje obavljaju poslove od utjecaja na sadržaj Izvješća kao i na temelju važeće prostorno-planske dokumentacije. Izrađeno Izvješće odnosi se na razdoblje od sljedeće četiri godine.

U skladu sa *Zakonom o prostornom uređenju* i Pravilnikom kojim se propisuje pobliži sadržaj Izvješća, obvezni prostorni pokazatelji i drugi elementi, analizirano je postojeće stanje u prostoru, uključujući postojeću prostorno-plansku dokumentaciju. Na kraju, dane su preporuke za unaprjeđenje održivog razvoja, s prijedlogom prioriternih aktivnosti. Trenutno su u izradi Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Ploče, te je u daljnjim fazama potrebno uzeti u obzir zaključke do kojih se došlo u izradi ovog Izvješća, a u cilju unaprjeđenja čitavog prostornog razvoja na području Grada Ploče i poštivanje principa održivog razvoja.

VI. IZVORI PODATAKA

1. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Ploče (u izradi)
2. Izvešće o stanju u prostoru i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru (Službeni glasnik Grada Ploče, 05/02.)
3. Odluka o razvrstavanju javnih cesta (Narodne novine, 66/15.)
4. Plan gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije 08/08.)
5. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31.ožujka 2001. godine, Državni zavod za statistiku, lipanj 2002.
6. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31.ožujka 2011. godine, Državni zavod za statistiku, prosinac 2012.
7. Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvešća o stanju u prostoru (Narodne novine, 48/14., 19/15.)
8. Program ukupnog razvoja Grada Ploče (Micro projekt d.o.o., prosinac 2012.)
9. Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 06/03., 03/05., 03/06., 07/10., 04/12., 09/13.)
10. Prostorni plan uređenja Grada Ploče (Službeni glasnik Grada Ploče, 07/07., 02/08., 04/11, 07/12.)
11. Uredba o ekološkoj mreži (Narodne novine, 124/13.)
12. Zakon o prostornom uređenju (Narodne novine, 153/13.)

